

308590 వ త్రి దినము ప్ర కటిం వ (బడును

VOL. 2.

చెన్న పట్టణము 1915 నం॥ అక్టోబరు నెల 14 వ తేది గురువారము

No 167

నంపుటము. ౨.

రా డ్ న నా మ నం వ త్త ర ఆ త్వ యు జ శు ద్ధ వ స్తి ౬

నంచిక ౧౬౭

గాంధీర్వ ప్లాటు హోరో నియములు

హో. దూస్థానీ కర్ణాటక కీర్తన తగిలెట్లుగా ప్రత్యేకము కయ్యుట చేయబడినది.

1 నెం. ప్లాటు రూ. 30-0-0
2 నెం. గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0
3 నెం. గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0
4 నెం. గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0
5 నెం. గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0
6 నెం. గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0
7 నెం. గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0
8 నెం. గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0
9 నెం. గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0
10 నెం. గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0

మోటారుబండ్లు నడుచుచున్నవి

ఈ నెల 10-న తేదీనుండి ప్రతిరోజు ఉదయం 7 గంటలకు కాకినాడనుండి బయలుదేరి కోటిపల్లికి 9 1/2 గంటలకు చేరును. తిరిగి అక్కడ 10 గంటలకు బయలుదేరి 12 1/2 గంటలకు కాకినాడచేరును. మిగిలి 1-కి కాకినాడనుండి కోటిపల్లికి రూ. 1-2-0 చార్జీ కనూలు చేయబడును. ఇతర సమయములలో కోరువారు అరఅణాపోస్తే ప్రాంతుగాని రిఫ్లయి కర్డగాని కంపెనీయెడల జవాబులు పొందగలరు. జనలయొక్క రాకపోకలను అనుసరించి ఎక్కువ రహదారి వచ్చేయెడల ఎక్కువబండ్లు నడుపుటకు ఏర్పాటుచేయబడును. మిగిలి 1-కి 10 పానుల తూరికగల సామాను చార్జీ తేటెడల తీసికొని బోబడును. అదనముగానుండే సామానులకు ప్రతి 5 పానులను గాని అంతకులోపుగాని ఒక అణా చార్జీ చేయబడును.

The English Motor transit Company.
Automobile Engineers
Proprietor, A. SUBBARAYADU
COCANADA.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమమృతము

Anrutanian

Best Indian Pain Balm.

అందమైన 1916 క్యాలండరు

ముద్దులొలికెడి మోహనాంజి సౌందర్యము, లావణ్యము, ముగ్ధత్వమునకన్నముగ లిఖించబడినది. దినమునెల 31 వ తేదీ లోపున నొకసారిగ నాడుగు చూపునుల విలక్షణ ముద్రలను గొనవారలకు క్యాలండరు దునికొనుగ బంబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.
ఇతరులకు వి. పి ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధమృతము.

చక్కని డబ్బితో రూ. 0-8-0; డజన్ 1-కి రూ. 5-4-0

తామర తైలము	పండ్ల పొడి	మోహినీ తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-4-0.	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డి పో,

10వ ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 6 లెంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.
ఈ యాధ్యమనల క్యాలండరులు కొద్ది ప్రతులు ముద్రించబడుచున్నవి దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన యాకాభంగము గలదు.

ఆకాశనివాసములు.

వీరిని గుఱించి యిదివఱకు తెలుగులో ప్రాసీ యుండలేదు. ఈ గ్రంథమందు విమానముల నిర్మాణము, అవి ఆకాశమున సంచరించువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా వివరింపబడినవి. మొ. 0-8-0

గౌతమబుద్ధుడు.

ఇందు సుంభతైలిలో బుద్ధుని చారిత్ర సంతతులు విచిత్ర రూపమున మిగుల రసవంతముగా వ్రాయబడినవి. 0-4-0
సాలబర్రి రామమూర్తిగారు.
టీచరు-మిషనుకాలేజీ, గుంటూరు

రోమ హరి

డబ్బీ 1-కి 0-8-0 వి. పి. 0-12-0
ఈ భస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి పట్టించి రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలువెక్కదు. మంటయుండదు. రోమములు గాలిపోవును.
కస్తూరి తేలిక 1-కి రూ. 30-0-0
గోరొజనము తులం ౧కి ౭-౦-౦
అమృతాంజనం డిపొ 6, లెంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి మొ. 0-8-0.
ప్రతిఇంటియందనగిన చొక్కయైన వైద్యరహాయము తలనొప్పులమాన్పును, వాయువు బొట్ల పోగొట్టును పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును, పొట్ల, గొట్టును వనమూలికలచే హిందూ దేశమునకు తయారుచేయబడు మంచిమందు. సువాసన గలిగియుండును.

“అనుబంధ గ్రంథమాలయందలి ప్రథమకుసుమము”

శ్రీ వాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్ర వచనము.
ఈ ప్రస్తకమునందు మొత్తము 115 అతిసుందరమైన పటములున్నవి. కొన్ని ప్రతులే మిగిలి యుండుటవల్ల శీఘ్రములో ప్రాసీ తెప్పించుకొనవలయును.
తాళ. అయోధ్యాకాండములు-గిం పాన్లు కాగితము కాళి కోబైందు గిట్టుపేరు. ౧ సంపుటము ౪౦ పటములు 3 రం ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుగ్రీవ కాండములు-గిం పాన్లు కాగితము కాళి కోబైందు ౧ సంపుటము ౪౪ పటములు ౪ రం యుద్ధ కాండము-మూడు భాగములు, 3౪ పటములు 3 రం తైలప్రేరియడివ. ౬-౦౦ పాన్లు కాగితములవలెన మంచిఅచ్చు, మేలైనకాళికోబైందు, తాళ. అయోధ్యాకాండములు-గిం ౦౦ డిటో ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుగ్రీవ కాండములు-గిం ౦౦ డిటో యుద్ధ కాండము మూడుభాగముల సంపుటము ౪ రం శ్రీరామకాలినీకము ౦ రం
వై. గ్రంథములకు తపోలాఖ్యలు ప్రత్యేకము.
ఆర్. వెంకటేశ్వర్ ౧౦౦౦౦ కో, ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

కావధేను.

టిలతను మున్నగు సరకులకు అమృతము గుత్తగాకొను వర్తకులును వాడతెను. శెట్టుచక్క, బొంబాయి ములను తెలియగోరువారు 4-0-0 కో. పి. మునుకు డిమ్యూనుయలో

గుంటూరు మాధ్యమత వార్తలు.

శ్రీశ్రీశ్రీ మత్స్యభాగవత తీర్థస్వామిలవారి పాద పద్మములపన్నిధికి తమ శిష్యులు వాసుదేవయ్య వీరప్ప పంతులు:-

మాయూర నీత్రావణ శు ౧౧ గో మంగళవారముగోజున ము॥ మొరునుపల్లి కొండల్రావుపంతులు గారిభార్య కలముచేసి నది. అంజను గురించి మతాధిపతిగారు శ్రావణ బ ౭ బుధ వారము గోజున నొకనోటిను జారీచేయించినారు. ఆదెట్లు:-

శ్రీశ్రీశ్రీ మత్స్యభాగవత తీర్థ స్వామిలవారి ఆజ్ఞాధారయైన మార్కాపురం గురుగూరు వెంకోబాచార్యులు యీగుంటూరు సితా నేల విద్యద్వైదిక మహాజనుల తథాలోకిక ఆరమనీ ముద్రాధానము మొదలైన గృహస్థులు వీర్లకు యీగర్ల తెలియపరచడమేమనగా:-

ఈ గుంటూరు అగ్రహారములోవుండే మొరునుపల్లి కొండల్రావు పంతులుగారి కుమారుడు సీతకుమార్తెల సంగతి అందరికి తెలిసిన విషయమేను. ప్రకృతము కొండల్రావు పంతులుగారి భార్య యీశ్రావణ శు ౧౧ గో మంగళవారమున స్వర్గస్థురాలైయున్నది. ఆమెకు జరుగవలసిన క్రియవిషయమై, కొండల్రావు పంతులుగారు శుభమానస్య మాత్రుః అని సీతకుమార్తె పుత్రుల కర్తవ్యముతో మొన్నటిగోజున కర్మ ప్రారంభముచేసిచేస్తూ యున్నట్లుంది. నేను నిన్నటిగోజున వెల్లి వారిని, దక్షిణామూర్తిగారు, పోలోహిత్యం బహించిన బీజానిగ రమణాచార్యులవారు, ఈమధునుండికర్మజరుపుతూవుండగా విచారించిరి. పుత్రకర్తవ్యముతోనే కర్మ చేస్తూవున్నామనిచెప్పి నారు. అసమర్థులనుండుండేమిషి కర్తవ్యముతోజరుపడమే కాస్త్రముగాదని నేనుచెప్పినా వారు అదేప్రకారం జరుపుతూ వున్నారు. దహనసంచయములు కూడా పుత్రకర్తవ్యము తోనే జరిపినానీ సంగతి ముత్రముచెప్పవచ్చు దక్షిణా మూర్తిగారు చెప్పినారు. ఆదిమయములో ఆప్రకారం యిది వరకు త్రిపురకుముఖుడా జరుపడం ఆచారంలేదు, కాస్త్ర సమ్యకంకాదు. అని నేను చెప్పిన కాస్త్రదృష్టాంత సంగ తులు అన్ని అదక్షిణామూర్తిగారు వర్ణనకున్నప్పటికి వారణే పుకారం చేయుచుండిరి. ఈ పుకారం జరుపడంకల్ల "అని ధివాస్త్రత మకృతం" అనేతీర్థా కర్మ చేసిన దానతో జరి కాదు. అదేవిధి పూజకర్మము కలుగదు. అదీగనిమిత్రమైన మాసికాదులన పూజ్యులు సంభవించడమా, ఆపూజ్యులు స్వ పర ని హిత ని త్య నై మిష్టితి క కార్యములకు ఆ ర్హ్యులుగావుండడం, దుస్త్రమైదిగా వుండుంది. గనుక స్వ కర్తవ్యముతో జరుపడం అనుకూలమైనవని అని చెప్పినప్పటికి వివక వారి యిష్టానుసారం జరుపుతున్నారు. ఇందువిషయమై గురువారం అనగా రేపుకడనుం ౭ గంటలకు అందరూ నా యింటివద్ద సమావేశం కాగలండులక్కోవమన్నాను. అసం దర్భముగా నున్నవారికి తెలియకండులగాను గూడ యీ పత్రికను అందరికి పంపడమయ్యింది. రాక్షససంవత్సర శ్రావణ బ ౭ బుధవారం గుంటూరు కొత్తపేట.

గురుగృహం వెంకోబాచార్యులువ్రాలు.

వీరు మతాధిపతులుగా! శిష్యబృందములో నెరకై న శాపత్తవచ్చినప్పుడు వీరు దానిని చక్కగా గమనించ వలయుగా? వద్దా? యిందుకు వీరు చేసినవని యేమి? ఆ కొండల్రావుగారు కర్మప్రారంభముచేయు సమాచారము పర స్పరము విచారించుచు వారు. పుత్రకర్తవ్యముతోనే జరుపు చున్నట్లు రూఢిగా తెలిసినతరువాత చారివద్దకువెల్లి యిదివరకు మీరు క్రమముగా కర్మచేయలేదు గనుక యీమహా యిష్టము తిరుగా కర్మయూరత్తు మీ స్వకర్తవ్యముతో పునః ప్రారంభించి చేయవలెనని యాజ్ఞాపించిరి. త్రిపురకులలోఉన్న ఆచారము లేదనిన్ని కాస్త్రసమ్యక్తం కాదనిన్ని శ్రీ మతాధిపతిగారు చెప్పియుండిరి. అట్లుచేయుట యీదేశమున త్రిపురకులలోను యాచారములు యున్నందునయు, అట్లనేకదృష్టాంతం అయ్యుండునయు, శ్రీ మతాధిపతిగారుకూడ యాచారమున వర్ణనకున్నందునయు, వీరదివరకే దహనసంచయ నామమును కిగోజులు కర్మమున్ను పుత్రకర్తవ్యముతోనే చేసియున్నందు వల్లయు, కాస్త్రసమ్యక్తమగునా, కాదా యీ మాత్రము నిర్దేశంబ తా మమధులగుటవల్లయు, కర్మయూరత్తు పుత్ర కర్తవ్యముతోనే చేసిగొనిచిరి.

ఇచ్చాము శ్రీ మతాధిపతిగారికి కంపటియండి గను విచారించి కొంత కర్మమైనతరువాత శుభవలన చెప్పిరిగాని, ఏదనినము కిగోజు! తత్పూర్వమే శ్రీపంతుల

వారిలో తమయజ్ఞము తెలిపియుండిన నెట్లు జరిగియుండెడినో? కురివానికర్తవ్యమున చేయవచ్చునని చెప్పినవారిలో శ్రీ ము॥ మారెయండ వెంకటేశాచార్యులుగా గోకరటు. యీగారిను మునకు చిర కాలము మతాధిపతి యుండకుండుటయు శ్రీశ్రీశ్రీ సర్వజ్ఞున తీర్థస్వామిలవారు యిచ్చట నుండి వెళ్లినపుడు వీరి మతాధిపతిగా నేర్పరచి వెళ్ళినప్పటికి అప్పటినుండియు నీయూరతాము పక్షపాతముగా ప్రవర్తించుచుంటుంటియు, ప్రతివిషయమున అరించియు వీరిని కనుగొనుట, వీరు చెప్పినట్లు చేయుట, గృహస్థులందరకు యాచార మెయిండలేదు. అందు వల్ల కొండల్రావుగారు వీరినే కనుగొనక యుండి యుండురు. మతాధిపతిగారి యింటివద్ద ౨ 9-15 న జరిగిన సభకు శ్రీ మారెయండ వెంకటేశాచార్యులవారు విచ్చేసియుండిరి. పుత్ర కర్తవ్యముతో చేయవచ్చునని తాముచెప్పినట్లు సభలో చెప్పి యుండిక బాగుండియుండును గదా? వ్యవహారము లెప్పవచ్చు నేమోయని చెప్పరైరిగాబోలు! ఈమతాధిపతిగారు శ్రాత్రగా యాధికారపీఠ మలంకరించినపుడు ము॥ లేటుజాలూరు అప్పారావు పంతులుగారిచేతనే తీర్థము గ్రహించుట, యితరులచే గ్రహించకుండుట శ్రీపంతులుగారియింటిలోని కంటవానిచేత మట్టుకే భోజనముచేయుట, యితరులచేత చేయకుండుట; యి త్యాదివిషయములు అతలులోకి తెచ్చినందున కొంతమంది కది యసమ్యక్తమై కొన్నిచిక్కు లేర్పడుటకు కారణమయినది. క్రమక్రమముగా నీచిక్కులు క్రమమైనవి. అంతవీరు శ్రీము॥ రెడ్డి హనుమంతాచార్యులను నొకరిని దగ్గరకు తీసిరి. ఊరిలోని వార్తలు యావత్తు మతాధిపతిగారికి ఈహనుమంతాచార్యులు గారు నివేదించుట, అందుమీద వారు తమయిష్టము వచ్చినవారిని కొందరినయిన విచారించియో విచారించకయో తమయి ష్టానుసార మజ్ఞాపించుటయో లేక వైకి తెలియజేయుటయో చేయుచుండిరి. యుమారు 1 1/2 సంవత్సరముల క్రింద నీయూర నొకమాధ్యజనసభ జరుపబడి యాజాటిసభ యందు "లోపా లోపములు ముందుచక్కగా విమర్శించి యిదమిత్తమని తేలు వరకు మతాధిపతి వైకి తెలియపరచుడను" అని శభిములవా రికి చెప్పియుండిరి. అది వారు మరచిరిగాబోలు. తమయిచ్చ వచ్చినట్లే చేయుచున్నారు. ము॥ సబ్బివీరు పిచ్చయ్యగారు ఆపత్నికలు. ఈయనకు ఒకడేపుత్రుడు. ఆపుత్రుని తనకు దాయాదియైన సబ్బివీరు హనుమంతరావు పంతులుగారికి శ్రీ మతాధిపతిగారు దత్తుచేయించినారు. కుట్టవానికి ఉపయోన వివాహములు ము॥ సబ్బివీరు హనుమంతరావుగారు చేసినాకు ఈజ్యేష బ ౭ సోమవారంగోజు సాయంత్రం పిచ్చయ్యగారు గుంటూరులో కాలంచేసినారు. దహనసంచయకర్మలే విధముగా జరుగవలెనని మతాధిపతి ఈహనుమంతరావుగారు కనుగొనిరి. అందుకు మరవాడే కర్మచేయవలెనని వారుచెప్పిరి రావుగారందుకునమ్మించలేదు. దత్తుచేసికొన్న దంపతులను మేము సజీవులమై యుండగా మర్రవానిచేత తనజనకతండ్రికి కర్మాంతరములుచేయించుట యిదెట్టియాచారమనిచెప్పి తామే తమకర్తవ్యముమీదనే కర్మాంతరములుజరిపియుండిరి. శ్రావణ శుభధంధు మతాధిపతిగారు మార్కాపురం దయచేసియున్నట్లును, అక్కడ ఈహనుమంతరావుగారిదలికి సంవత్సర మాతకమనియు, నోములువగైరాలు పనికిరావనియు, చెప్పినట్లును, హనుమంతరావుగారు అక్రమముగా స్వకర్తవ్యముతో పిచ్చయ్యగారికి కర్మజరిపినట్లు తమకుతెలిసినదనిన్ని, అందును

గురించి విచారించవలసి యున్నదనియు, పిల్లదానిమట్టుకు మాతకముగానే యుంచవలసినదనియు, చెప్పి,గుంటూరు దయ చేసిరి. తరువాత ఆవ్యవహారమునుబదిరి. ౨-౯-౧౧ గో తేదిన జరి గినమీటింగులో ప్రశ్నింపబడి ఉపేక్షించుటకు తగు సమాధా నము చెప్పబాలక, ౧-౯-౧౧ గో తేదిన సబ్బివీరు హనుమంత రావుగారికి "ఉ-రా-శ్రీ సబ్బివీరు హనుమంత రావుగారికి, మీరు ఒకసారియక్కడికివచ్చి ముట్టాడిపోవలసినది మార్కా పురం వెంకోబాచార్యుల రాక్షసనామ సంగ్ర శ్రావణ బ ౧౧" అని చీటివ్రాసి పిలిపించి, సబ్బివీరు పిచ్చయ్యగారికర్మ పుత్ర కర్తవ్యముమీద తామేచేసినట్లు వ్రాయించుకొన్నట్లు తెలిసి నది. దరిమిలముజుండుదాన వెంకటరమణారావుగారు హను మంతరావుగారికి దీనిగురించి తెలియజేయవని బాబువ్రాసి నటును హనుమంతరావుగారు ఈతీరుగా తమకు జవాబు వ్రాసినట్లును చెప్పెదరు. "మిరండి వెంకటరమణాచ్యును సబ్బివీరు హనుమంతరావు చిరాయువులుగాను ఆకీర్త్యుడిమీ ఉభయభ్రాతృలని నీవు; పంపినపుత్రయు యిప్పుడే అందినది శ్రీ నుతం అచార్యులవారు పిచ్చయ్యగారియనప్పుడు పిల్లవాని కర్తవ్యమీదనే కర్మ జరిగింపినట్లు వ్రాసి యివ్వవలసిన దని అడిగినారు. యెందుకంటే అబద్ధం అడదం, నేను ఆలా చెయ్యలేదు, నా కర్తవ్యముమీదనే చేసినానని చెప్పినారు. యిప్పుడు మొరునుపల్లి వారియింట్లో తగాదావచ్చినది. అందు వల్ల మీవిషయములో నేనుసరిగా విచారించలేదని నన్నుచాలా తంటాలు పెట్టుతున్నారు. అందుచేత నేను ముందు తప్పకో వలెనగదా గనుక యీప్రకారం వ్రాస్తే మీకేమికష్టంవుండ దు. లేనిచో మొరునుపల్లి వారితోకూడ మిమ్ములనుకూడా అంతు నేస్తామని చెప్పినారు. వారిపుస్తకము తీసి వన్ను దక్క తుపెట్టమని నిర్బంధము చేసినారు. అదివరకే వారిపుస్తకములో వ్రాసినట్లు దానికింద నేను సంతకము చేసినాను. సిరాభేదము కూడా చూడవచ్చును. వారు నాకు వ్రాసినచీటికూడా యిం దుతో పంపినారు. గ్రహించవలెను.

సబ్బివీరు హనుమంతరావువ్రాలు.

9-9-15

(సకేమము.)

చట్టి నరసింహారావు,

ముప్పవరపు రామారావు.

రాజా మామూరి వెంకటరామచంద్రరావు.

బారి వెంకటరమణయ్య.

రాజారామమోహనరామగారి స్మరణవిన్నాము:- హుగ్గీజిల్లాలో రాధానగరమున రాజారామమోహనరామ గారు జన్మించిరి అచ్చట వారికి స్మరణవిన్నాముగ నొక భర నమును కట్టించుటకు నిశ్చయించిరి. అభవనమును కట్టించుటకు నుమారు ౧౦,౦౦౦ రూపాయలు కావలెను. మరియు దానిని కట్టించిన పిమ్మట కాళ్ళతరముగ నుండి పనిచేయుటలు చేయు టకు మరి ౧౦,౦౦౦ కావలెను. ఈ భవన సమావేశమున అతిథి మందిర మొకటియు ఆరణ్యమున పరివృద్ధకు భోదకము త్రాగు టకు లభించుట కొక చెరువును ఆచటికి నులువుగ చేరుటకు నదిమీద నొక వంతెనయును కూడ కట్టించబడును.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

కాటోల్ పాడరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిముల బుట్టించు పురుగు లను నశింపజేయును. టికె 1-కె ఆ. 0-5-0

కాటోల్ వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును

240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కె ఆ 12

మీ ఆరగవార్తములకు చీమలను, పడక కీడిగ్గయగు నల్లులను, దోమలను, పుత్రక పేటికలను చిమ్మటలనుండి కాపాడును.

ప్లేగు, మైథాయిడ్ మలేరియా గోగములు గాండ కాటోలు నిమ్ము కాపా డుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన గుండ నేరరు. ఆ నేక వస్తుప్రదర్శనములయందు ఆ నేక బంగారుపతకములగు గొప్ప బహుళములను పొందిన వి. ఆజామి అందు కంపెనీ, ఒసాక, జపాన్ వారిచేత కూడ చేయబడినది. పొడవు పొట్టులు ముదిరిమామటగు గును ఆర్థవృద్ధి ౨౦.౦౦౦ సంవత్సరము, పల్లెటూర్లనుండి వ్రాయువారు తమ ఇక్కడమా పోస్టు, జిల్లా, విడివిడిగా వ్రాయించవలయును.

సోలు ఏజెంట్లు:-

టి. హరప్రసాద్ గో,

16 286 వైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

మొత్తములకు వరప్రసాదము దోమలు, నల్లులు, చీమలు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల బాధల నుండి భోలగింప బడుదురు.

ప్రపంచప్రసిద్ధి పడిన జపాను వారిచే తయారు చేయబడినది.

పీటిపీఠమునప్పుడు ఓట్లోనివారూ చేతులు పట్టింది నీయతకు. ఈను(వన వ)క్రమము ప్రతి మహా కుటుంబము గొప్ప గొప్ప పేరుగల దుకాణములలో దొరకును. అట్లు దొరకుమొదలు సోత్ ఏజెంట్లు సోత్ ఏజెంట్లు :—కొన్ని ఇండియన్ ప్రాన్ అర్బు కెమిక్స్ కంపెనీ, నెం 18 గె జూనూయర్స్, బొంబాయి మద్రాసు ఏజెంట్ :—సేనానా తురహార్తె మూర్తి, నెం 29, వైస్రవాత్కోడ్, పూనాగజినూమ్.

మాత్రమే నా దేశ మేమియో మాకు గోచరముకాదు. ఒక్క-
చోట ననుచున్న మాధుర్య క్రమమును చూచుకొనచోట తి-
క్కనాచుట ప్రశంసయొనర్క. మన వాఙ్మయమున కానవచ్చిన
స్వతంత్రత సౌకడలను రామానుజాచార్యులవారు చూపనే-
లేదు. ఉద్గ్రంథము లిట్టివి కలవనియొక చెప్పి తాము వివరించిన
వికారస్వరూపమును నొక కొంత వికాసకళ కలదిగాజేయునైన
ప్రయత్నించినవారుకారు. సంస్కృత కవులను పోల్చిత్య
కవులను తెగపొడి యాంధ్రకవులను నిందించుచు నీరు
విడుచు మొఁర్చినవారు. ఇందుకు నొక విధమున కారణ
మొదలగుచున్న మా యభిప్రాయము. నీరు శుభవ్యాపార
మున ప్రాసన కొన్నివిధములు కారణమును వెలిబున్న
చున్నది "శుద్ధాంధ్రవాని ద్రవ్యముపెట్టెడియెనిది, ఇచ్చటి వారి
భావములను సంస్కృత పదపాఠాన్వయములేక తెలుగున
జెప్పుటయశ్యము. కావున సంస్కృత పదముల నతర
భాషాపదముల వలె ననుమగ నుపయోగింపవలె
ననుట...యాంధ్రవాఙ్మయమునకు గొప్పహానికేయును" అని
యొక్కడను "సంస్కృతభాషాభావము మాత్రము గల మన
పండితులు రెండవతెనాని (అనగా వ్యాకరణాంశ భాషావాదుల
యొక్క) యభిప్రాయము కష్టపరిచినను నాంధ్రభాషాపాండి-
త్యముకలిగి యాభాష వెగిరితీరి, గాలానగరణముగ దాని
వ్యాకరణమునూడ మారెనుమన నుచు వెలిసికొనినవారును
వట్టెనాదించుచు యాశ్చర్యముగా నున్నది" అని మరొక
చోటను ప్రాముఖ్యమున వాచాన్వయవాదు ఆంధ్రవాఙ్మయ
మున నిదనరేచి నేకమునులేదంచును నేనుకొత్త గామనముప్రారం-
బించి యాచార్యవాదమును సుద్ధింపవలసి యున్నామనియు
జెప్పునట్టి కొందరువ్యాకరణాంశభాషావాదుల సౌకర్యాధము ఎ-
రిగియోగియు నాంధ్రవాఙ్మయపు నాశ్రయవ్యక్తము జూప
నియున్నానొక హాయివాదును నుదయించుచున్నది. అయిన
నొక్కటిరొను సుదృఢముమాత్రము మాకుపాత్రమైన జనక-
ముఖగా నున్నది. పాములును, అడవుమిడిన అని ఆంధ్ర
పదములను వాడుదని యుద్ఘోషించుటను అచార్యులవారు
సంస్కృత పక్షపాతము గట్టిగామాత్రమ మానుభితుతమున
కొంతయు ననుమలము. అచార్యులవారు వ్యాకరణాంశ భాష
లోనామక సలక్షణమున గ్రాంథికభాషలో ప్రాముఖ్యతా-
రొక నేటి మానసికముగా వ్యాకరణాంశ భాషావాదులైనవ కార్య-
మునబెట్టిన వాపధతిహీనముగా నుండునగుననించినాననితో-
పించుచున్నది. ఇంకొకరు మానవనరకము, ఇంతియే కావలెను
వ్యాకరణాంశ భాషాత్రయోగమునుగురించి పలుకుచు ఆంధ్రగ్రాం-
థిక భాష మనాగరక భాష ప్రాసనీకేతి కొత్త సృష్టిచేయన-
లయునని చెప్పక ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సౌకర్యో బోల్చియుం-
డుట మాకాతో సుతృప్తికరము. నా లేనివ్యాకరణులను తూ-
లనానుచున్నాలో ఆ వివ్యాకరణుల చెప్పటయు నికలేదు.
నేను నవీన వ్యాకరణాభివృద్ధి మొదలైనవ నాంధ్ర వాఙ్మయ-
మునకునధికార మిచ్చుటలేదు ఒక్కవాడు మాన్వేసిన వా-
టి ఆంధ్రభాషను ప్రత్యేకించి వ్యాకరణము ప్రాసనబైచ్చుటను
నిదర్శనములే లేవు భాష మభివృద్ధియై వట్టెల య వ్యాకరణ-
మున నవీన మాత్రము లేర్పించు నచ్చినది, ఆంధ్రమునను నీ-
పధతి జలయుక పోలేదు ఆంధ్ర కేంద్ర వింతామణి
అశ్చర్యమియును స్వలక్షణ సామగ్రియును, ప్రాశ వ్యాక-
రణముల నొకపర్యావృత్తునొకరిదివ భావించునని నమ్ము-
చున్నాము ఇవనకు మనకు కళాభివృద్ధియున లక్షణ లక్ష్య-
ములను ననుసరించి వాఙ్మయభివృద్ధి చేయదలచుకొనినయెడల
నెవ్వరున పథ్యంతరము చెప్పవారులేదు. ఈ మభివృద్ధిచేయు-
టలో మన గ్రంథకర్త సృజితీధనమొక గూఢమును
యూహియైను వ్యవసరమువార్యవసరమున కొని నేటిదినము
ఒక్క వ్యక్తిగా, ఒక్క సుఖముగా, ఒక్క పదము
గాని భాషను నిడుచును లేర్పరచుచుండుగా మాయుచ్చ-
నచ్చిరితీరి మేము ప్రాముఖ్యత కాక వివ్యాకరణ మున్నగు
వికరలచేత ప్రాయుకుండునను గా ఈ ముద్రపడియవ-
లె తాబ్బును నే మాత్రము కంగీకరించువారుం-
డరు. వ్యాకరణాంశభాషావాదులేతత్వము నెనుగకయుండుట
నిచారకరము. రామానుజాచార్యులవారు వ్యాకరణాంశభాషా-
ప్రయోగవత్తుమున ముఖమాత్రమేజేసి ఇంతమారును ప్రాయ-
వలసి నచ్చినది వారి యుపవాదమును మనపండితులుకర్థగా
చనువునులే అనేకవిధములలో ముఖ్యముగా స్వతంత్ర-
రచనాపద్ధతులలో నెంతో మూలన వికాసమునకున గలవనుటకు
మాత్రమే సందియములేదు. పాత్రమునకు జెలపెట్టబడవలెను
టుచునేని కావలసినవారి నిజయగ్రమునకు గ్రంథకర్తగారికి
వ్యాసనయవల సుచితముగా బహుశఃకరని యూహించు-
చున్నాము.

కూనూరు కేసు.

మీరెలేకన్య క్రాసుపేరు:— ఎన్. జి. గవ్వారాజు గారామెను క్రాసుపేరుచేసిరి. ఆమె ఇటుల చెప్పినది: “దాఖలాలు తరచుగా నేను నిమోగానున్నపుడు వారు వాచేరవానియించి యుండును. వాడు వానిలోని సంఘటనలను తెలియపు. నేను న్యాయమే దొరసాని గారి ఇంటియొద్ద నున్నప్పుడనేక ముత్యములు వ్రాసితినిగాని నేను వాని నెవరికి వ్రాసితిని? తెలియదు. అప్పుడు వాడు నువ్వెందు లేవంటాడు. నేను నీచేత కొద్దిరాజుగారి ఏజెంటు కొక యుత్తరమును వ్రాయించితిని నివారణదిన మిట్టల వాగో న్యాయమే దొరసాని చెప్పినది. మరియొక యుత్తరమును గూడ వాచేర వ్రాయించితిని వాలో నామె చెప్పలేదు. నేను కార్యము డెక్లొసియను కన్య నెరుగుదును. నేనామెకొకలేఖ వ్రాసితిని వాగో న్యాయమే దొరసాని చెప్పినది. “వాడు డెక్లొసియను కన్యతో పరిచయము కలిగింపుడు. నీతో చదువుకొన్న కన్య లేందనున కలగని నన్ను న్యాయమే దొరసాని అడిగింది. డెక్లొసి యను కన్య భవంతురాలు గాన న్యాయమే దొరసాని యామె పరిచయమును కోరినది.

ప్ర. నీకట్టి నిషాస్ను తరచు నిచ్చితివా?

జ. లేదు. నేను న్యాయమే దొరసాని వదిలెదనను. కాన నియ్యలేదు. నేను కన్య మాగా కాపేజీలో నున్నపుడు చాలామంది నేటు యగులు వచ్చుచుండిరి. వాడు వాగో పరిచయము నామె కలిగించలేదు గాని మేముదరము నొక బల్ల యొద్దనే నేమూడువారునును పుచ్చుకొనుట కలదు. ఒక నేటు మునకు దొక వాడు “చుకు కుదిరినది” అని వాగో చెప్పెను. రంగసామి నేరకు చేసినవాడు పగలు నేను భోజనముల కదిలానుంటిని. అటునే రంగసామియు న్యాయమే దొరసాని యు మాటలాడుచుండిరి అప్పుడతడు వాగో మాటలాడలేదు. నా కామె నిమోగాను ప్రాగించింది. అయితే వదలకరకును తరువాత నేమిజరిగినదియు నాకు తెలియదు. నే నానాడు వదలకరకుతోనే భోజనముచేసితిని. ఆమె గూడ వదలకరకుల తోనే రంగసామితో మాటాడింది. నే కవటనుండి పడకగది లోని కటాలకల్లి తీసి తేలియను. వయలటు వచ్చుటకు ముందుగ ప్రతిసారియు నాకు తరచు క్రాయముండెను. ఆత్మతర నుండగానే నేను తగిన బియ్యమును కొనుంటిని. రంగసామి నేరకు చేసిన పిచ్చుకు నేరదితిని న్యాయమే దొరసాని దీవము పట్టుకొనినట్లునది. రంగసామి కూడ వచ్చి ఆమెతో “గుడ్ వైలు” అని చెప్పిపోయెను. నేను ఎన్ ఏ వాకరు గారింటి కీకేసు సంబంధమున జేర్చలేదు.

రామస్వామియ్యం నాకు చేసిన క్రాసుపేరు

మీరెలేకన్య ఇటుల చెప్పినది నేను వయలటును వాగుగా నెరచుటకు మేమిద్దరమును ఇష్టగోష్టిగ మాటలాడుటకలదు ఆమెకొద్దియొద్దను నుండలేదు ఏమీని నెలలోతొలయొద్ద నుండియే నాముంటికొచ్చినది. నేను చెప్పపురిలోనున్నపుడామె నెలగను ఆమె కలకల్లా నుండెను. మొదటనేను ప్రాటికి నడచివెళ్లుట కప్పుడుమీరింది. నాకును కలులుటకు ద్వేషమున్నట్లు వాడులేమియు. మేముమాటలాడుకొనము నేను చెప్పపురిలో నున్నప్పుడు నెలకొకసారి నాబంధుగులకు తరచులను వ్రాసితిని నేను డియరీనచు వ్రాయలేదు నాకుసాము కూనూరునుండి వచ్చుచుండిరి నేను జువాఖన్న వ్రాయలేదు. ఇప్పుడుగూడ రంగసామియొద్ద వుండుటకు చాల చదువుగలదని నేనుగుడును కన్య మాగా కాపేజీలో వాద్దరుకు కలసి గుండగా నేనుమాడలేదు. నేనామె నన్ను నడుగలేదు. నేను నూనూసామి తమతోడను చెప్పకుండ ఇంటి నుండి కోరితిని. నేను నుండసాని అర్ధరాత్రివేళ రాత్రియెదులలో ఉదకముండలమునుండి రాతేయి. నేను లేవము దొరసాని యింటికి వెళ్ళలేదు నేను బారతెటు దొండు దొరసానిని మాడలేదు. నేను సామెను చేయనలెను ఎవ్వరిని కోరలేదు. నేను ప్రాటిలో అయింటికి వెళ్ళినపుడు నాకుజుబ్బుగ నుండలేదు. వాకు వయలటును మువయ్యలేదు. నావాళ్లు నొప్పులేత్తినందున నేనంటికి పోగోరితిని.

నేను ప్రావవిల్లావ వెళ్లుటకు పూర్వము సోలన్న వహామకు వెళ్ళలేదు న్యాయమే దొరసాని నా రాయని క్రాసుకుగల గాల కాపేజీనిదానిని న్యాయమే తాకలేదు. నేనును వయలటునుమాకు వచ్చిన యుత్తరములను చింపిచేయుచుండును. ఆమెయే వాకట్టుపోయింది. ప్రావవిల్లానుండి ఈ గెన్ను వహామకు బువ్వెట్టె నెవరిచ్చిరో నే నెరుగను. రెండు గోడల బున్నులనుకొనెదలెను నేను ప్రావవిల్లాకు తీసుకొని వెళ్ళితిని. నాకు ఇదీనని అను బంధుగురాలు లేదు. మోగారు

బండినితో సామాను నే నెరుగను వాకు తరుచుగా మార్పుక చెప్పపురిలో మేజరు సింగుండుగారు నా కావధమిచ్చిరి. ప్రావవిల్లాలో నాకు మార్పురాతేదు నన్నచట న్యాయమే దొరసాని భయపెట్టలేదు నన్నవలెక భయపెట్టిన నాకు మార్పుకచ్చును నాకపుడు స్వహ యుండెను. మత్తు మందు నిమోగా నున్నపుడు నే నన్ని పకులను చేయుచుగాని నేనే మిచేడితిని? నాకు తెలియదు. (అపుడు న్యాయవాది ఆమెచేతి కొక లేఖచ్చెను) ఇది నా దస్తూరిలె లేదు. నేనే దీనిని వ్రాసితినిని నిమోగా వ్రాసి యుండును. నన్నొకరు పట్టుకొందురని నాకు భయము కలుగలేదు. కాన నేనెవ్వరికిని వ్రాయలేదు. నేను లేవకు గారికి వ్రాయలేదు. నేను సోలన్న వెరుగను గాన వారిలో చెప్పలేదు. నేను డిక్లొసియను కన్యకు వ్రాసియోండును. నేనదివరకు కొద్దిరాజుగారి ఏజెంటు నెరుగను. కన్య మాగా కాపేజీలో కిటికీలకు దళ సరి గుడ్డలు కట్టబడియుండెను. నాక చట నున్నంత కాలము నవమిరభయము గా నుండెను. వెళ్ళిపోవుటకు మార్పులేవండెను. కట్టుపనివాండును కొట్టె లయ్యువాండునుకచ్చి ఇప్పుడు న్యాయమే దొరసానిలోనదాని “నేనంటియొద్దలేనని చెప్ప” అని నాకరుతో చెప్పెను. అవటివాకరులగూడ నామె కుతగినవారే. నాకు గర్భవరచము నెల్లింటి పదిగారాను. నావెద్దయక్క ఎవరినిగాని వెండియూముట్లు స్థిరపరుచుకొనలేదు. నేనెవరినైన వెండి మాడలేకను ఆమెకొంటెను. నా సోదరునిపేర బిల్లి నేనుపొయ్యింపుచుండు కలకల్లాలో నెరకలిసి వ్రాయలేదు. నన్నామె చావలో చుట్ట వెట్టగానేను కోతివలె మాచ్చుంటిని. నన్నీ ద్వీ పపుడు నేనొక భూతమువలె నుంటిని. నే పపుడు నా సోదరిని కొట్టుటయు నా సోదరిని టిట్టుటయు నాకు జ్ఞాపకములేదు. నేనింటికి చేరిన 3 కొజులకు నా అక్క నన్నుదుగగా నేన్నీ సం గతులునుచెప్పితిని. మేమిద్దరమును పోలీసు స్టేషనుకు వెళ్ళితిమి. నేను ఇంపెక్టరు గారితో సంతము చెప్పితిని. నేను మరల కయలెటును చూడలేదు. అది మీరెలేక కన్య చెప్పినది. కొన్ని కాలముల నామెచే వ్రాయించిరి.

నా యింటినుండి కొన్ని కాలములకు సోలీనువారు తీసుకొని పోయినది న్యాయమే దొరసాని చెప్పెను. వానిలో కొన్ని నాకులేనదిగాని యొక్క కవరు దాఖలు కాలేదు. నలు ఇంపెక్టరు చెప్పి న్యాయమే దొరసాని కొడుకుకు కూనూరిని వేరుచేర గడలలో నుంచి గట్టి పరీక్షచేయగా నలు ఇంపెక్టరు క్షుదతీనునని వెళ్ళెనని వారు చెప్పిరి. నలు ఇంపెక్టరు వెరకెడనని చెప్పెను.

ద్రాపదీ పరిణయము

(పూర్వసంచికను బంధము)

(2) మూగిన రాజకోకముం కాశి భువ్వు దున్నుడు ఇదం భువర్లత్త్య మిమచ వావాః |
 క్రుణ్యస్తమే భూపతయః సమేతాః |
 ఇద్రోణాంత్రశ్య సుమర్పయన్యం |
 శరైఃకై శ్యోయచరైర్ధకాశ్శే||౧౦౦ ఆ-శ్లో ౬౦||
 ఏకన్యవాత్కర్మ కశోతి యోతై |
 కులేన రూపేణ బలేన యక్తః |
 తస్యాద్య భావ్యా భగినీ మ మేయం |
 కృష్ణా భవిత్రీ నమ్రహ బహిమి || ౧౦౦ ఆ-శ్లో ౬౧ ||
 అని చెప్పెట్లు సంస్కృత కవితయొద్దనుడి.

దీని కాంధ భారతమున:—
 ఈవిల్లు మొవెట్టి యేమవాసల
 నీయంత్ర మత్వయం నీనివాడ |
 భావజ్ఞతయం దీర్బాలకుం దగిన
 పతి యిది మునీశ్రిం బడసిన విద్య
 కావున మీరిప్పు గావంపుండియ
 ఘంటర కామ్యక కాశలోన్న తీయ |
 లావును గలవారలకు నవసరము
 లలిత యశంబుం గల్యాణంబు బడయ ||
 అని నన్నయ. VII 169.

సంస్కృతమున “కులేన రూపేణ బలేన యక్తః” అనునదివరుని నిర్ధారణచేయు విశేషములం దెల్పుచున్నది. మర్పయంత్రము నేసినను నట్టి యాతని కిదివర్మగుణములు లేనిచో ద్రాపది దక్కనేరదని నూచన. రాజ్యాధిపతు లనేకు లాస్వయంవగ రంగమున నుండిరి. అందులకునులం నూడనుండిరిని సంస్కృత పాఠము (అ-101) గనుక నిట్టి నియమ మేర్పరచియుండును. దానంజీనయే గావలయు ద్రుపదుడు పాండవులకులగోత్రము

లారయ సంతగా తాపత్రయవడిన జాడు. పాండవులం బరీక్షించి వారిచే తమైతిగింకం జేసినగాని నిచ్చుకుండయిన వాడు కాడు. ఈ ముఖ్యమైన యంత్రము నన్నయకన్యమున లోపించినది. అట్టి లోపమున కనుగుణముగ నన్నయ రచనప్రకారము భువ్వుదున్నుడు రాజులకులగోత్రముల వర్ణించి వ్రాస్తా ఇసమామాంబుగూడ కాపి ద్రాపదికి “ఇందు లక్ష్య మెవ్వడే నీ వారని వరియింపు నెమ్మిగోడ నింక వలక” (vii-171). అని యనెను. సంస్కృత భావ ముందలి కల్పన ప్రకారము యంత్రము నేయుట కర్మల రాజ్యాధిపతులలో కులీనియను క్షుత్రియులును గాని వ్రాహ్మణులుకాదు.

కనుకనే క్షుత్రియులు ప్రయత్నించి విఫలమైనరేరి, వ్రాహ్మణసమామాంబునుండి లేచి
 అర్జునః పాండవశ్రేష్ఠో భువ్వుదున్ను యథాబ్రవీత్ |
 ఏతద్ధన్వాన్మాదావాం సజ్యంకర్తవ్యమంతుకమ్ ||
 ౧౦౩ ఆ-౧౭-౧౮

అప్పుడు
 తస్య తద్వచనంక్రత్వా భువ్వుదున్నుఁ బ్రవీద్యచమ్ || 18
 వ్రాహ్మణోవాఽధరాజన్యో జైశ్యోవామాద ఏకవాః
 ఏతేషాం యోధయః శ్రేష్ఠః జ్యోగోర్యాద్విజౌత్రమ్ || 19
 తస్మై ప్రజేయాభగినీ సభ్యుఁ క్తంసయా వచమ్ || 20
 ఇట్లున్నుడి భయము వ్రాహ్మణుడు పాధించ నలవా యని యడుగుటయు, (క్షుత్రియులకు మరగ్గం నాది వినిన గావలయు భువ్వుదున్నుడు వ్రాహ్మ క్షుత్రియైత్య క్షుత్రియలలో ధనుః శ్రేష్ఠుడెవ్వడు లక్ష్య పీసినకు దనచెలియ లాతరి వరించు ననివిశేషించిచెప్పట సంభవించినది. ఇట్టి క్ష్యంశులకులకు మొదట భువ్వుదున్నుడు చెప్పిన వాక్యములలో “కులేన రూపేణ బలేన యక్తః” అను విశేషవాక్యమే కారణమై యుండును. “వ్రాహ్మణ సమామాంబు” అని వ్రాహ్మణులకు గూడ స్వయంవరమున కర్మలంజేసి నన్నయ యొక్క మాటలో నీ విక్రంతము నిడగొట్టెట్లు లోచక మానదు. స్మృత్యనుసారముగ వ్రాహ్మణులకు గూడ నట్టి మర్పతగలదని సమర్థించి నన్నయ పాఠమునకు గతి కల్పించ వచ్చును గాని సంస్కృతపాఠమే యీగుట్టును రసన త్రవని చెప్పవలసి వచ్చును. ద్రుపదభువ్వుదున్నుడు పాండవులు సజీత్రులై యుండిరో మరణించిరో యని శోకించు ముడినను, వారి ప్రకోపమున వ్రేళ్ళుచెప్పి స్వయంవరము ప్రకటింపజేసెను. గండలులు తప్పి పాండవు లొక వేళ వైవాహికమామున స్వయంవరమునకు రాల్లుడులేమోయని వాదించుచుండిరి. ద్రుపదుడు పాండవుల వారి యత్రు వివాహభ్యుప కాలమున కాపినవాడుగాను భువ్వుదున్నుడు వారి నెరుగను కనుక స్వయంవరము నప్పటి వాడుక ప్రకారము రాజకోకాన్నయగం ప్రకటించిరి. వచ్చిన రాజులలో నేరును సుమధులుకాల్గెరి. పాండవులందు లేరనుట స్పష్టపడినది వ్రాహ్మణ సమామామున నొకనులేది స్వయంవర రంగమున కుక కుచ్చుత్తై శ్రద్ధించినపుడు ద్రాపదికి రాజకోకమున వుండు దొరలేదను చింతము, రాజు లసమర్థులైన వినువును ఎవ్వడో యొకడు ధనుః శ్రేష్ఠుడు ద్రాపదికి భర్తగా నేర్పడి స్వయంవరము సాను మా ల్య మై నవా న న నిస్సహాయ భువ్వుదున్నుని మనమున వెనగిని పూశ్యోవామాతమైన విశేష వాక్యముల బల్కించియుండును. ఒకవేళ పాండవులు ప్రచ్చుత్తై యుండిరా యను నమమాము గూడతల్లున కట్టి యుండును. ఇవి యన్నియు నేర్పరుకట్లు కవించిన యీ కల్పనగా రసన త్రవైన కావ్యకర్మ విస్తరము! రసనంక్రమణమో సమేళనమో క్ష్యంగక్షయక కర్ణియటలో పూర్వకవుల వచనా కొకలము. గనుకనే వాక్యంపాత్యకంకావ్యం” అని యూలంకారకులయొక్కచితము. ఇట్టి కల్పనమార్పి స్మృతి వాక్యముల వాధానముచేసి సమర్థించవలసి “వ్రాహ్మణ సమామాంబుం కాపి” యుకల్పన రసావకర్షకమని నాయూచా. ఇది నన్నయచేసిన మార్పి నన్నయభారత పాఠ పరిష్కర్తల కరకాళమున నేర్పడినమార్పియొద్దను సప్రచారముగ నేర్పరకురుగాక! మార్పుకు మార్పును స్పష్టము.

పాముల భయము:— నిడదవోలు లైలుస్టేషనుకు పోవు లోకలోపంతు శోడ్డు ప్రక్క బమ్మచెరువు దొంగలున్నవి. అందుల తెళ్ళు పొడపాములున్నవి. రాత్రులు ఆమర్గమున నడువ భయము. పాములు జనులకునుమెరుకు బడి చంపబడుచున్నవి. సంతు దొరకేవో నడియెను కలయయన్నవి. అని యొకయ వ్రాయుచున్నాడు.

116 వత్సరముల వయసుగల భృగవ మును:— తిరువాన్మూరులో కాలుకుళంతోలాకాలో ౧౧౬ వత్సరముల వయసుగల కణ్ణును అనువాదీకొడు గలడు. మునుక మైళ్ళదూరము నడుచుచున్నా

విషయానుక్రమణిక.

గుంటూరు మాధ్యమిక పాఠశాల	2
శతావధానము-తెల్లపాపమానసభ	8
గ్రంథవిమర్శము	4
కూనూరు కేసు, ప్రాంతపరిణామము	5
ప్రభుత్వ పాఠశాల:-	
వ్యూహపాఠశాల	6-7
విశాఖపట్టణ పాఠశాల	
నిజాత పాఠశాల	8
దేశీయ పాఠశాల	9
కాతావల్లి పాఠశాల	10
ఇంగ్లీషు పాఠశాల	11-12-13
నాలుగు	14
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పాఠశాల, పోర్టునెంట్ల జాబ్బి గజెట్టు	15

ఆంధ్ర పత్రిక

1915వ సం॥ అక్టోబరు నెల 14వ తేదీ

గురువారము

వ్యవసాయశాఖ.

1914-15 వ సంవత్సరపు వ్యవసాయశాఖ వారి నివేదికను చదువుటతో నిజమగు నానందమును సొందగలిగినారము. మన దేశము సర్వ సామ్రాజ్యమును యుండియును పరిశ్రామి కాభివృద్ధికి కావలసిన యవ్వనమును సంచయమును గూడ తగినంత యభివృద్ధిముతో అభివృద్ధిచేయుటకు పోవుచున్నదే యను మానసికవృద్ధిని నిసంవత్సరపు ఈ నివేదిక కొంతవరకు తీర్చుచున్నదనుటకు సందేహములేదు. ఇంతకాలమును వ్యవసాయ శాఖ వారు మాలోకమునకు చేరినవారు కారణమున వలసినయవసరములను నచ్చివచ్చి, ఇప్పుడు వారు మన యభివృద్ధికి మనకు సంబంధించిన విషయమునే విమర్శించుచు పనిచేయుచున్నారను సభిప్రాయమునకును విశ్వాసమునకును నడచు కలిగినది. సర్వసామ్రాజ్య దేశములలోను సర్వోత్తమ గుణాభివృద్ధికి తత్తదనుగుణ శాస్త్ర పరిశోధక సహాయమున్నటులే మన దేశమునకు నివ్యవసాయ పరిశ్రమకు శాస్త్రపరిశోధకసాయ సులభమును దుటకు సంతసించు నన్నము. ఈ కేసు నును ఇది వరకు నుండి రీతిని ఏయెంతోకాకు సంబంధించిన విజ్ఞానప్రదర్శనమాత్రముగా పరిణామములు నిలిచిపోయి, స్థానికములను మాత్రమే నిర్ణయరూపమును ధరించియుండుట సుభమాచకము. మా యెదుట నుండి రోడ్డులో ముఖ్యముగా పేర్కొనబడిన పంటలు వరి, చెరుకు, ప్రత్తి, వేరుశనగ, నీలి. ఇందులో పరిశ్రామికపక్షమునుండి దేశపు ప్రియమైన నాణెం చుండునది నీలి చెరుకు లనుటకు సందేహములేదు. యుద్ధము త్వరగా ముగియునది తెలిసినతోడనే ప్రభుత్వమువారు నీలి కావలసినచుండిన త్రవమును సేకరించి 24,570 పౌనులన్ని రనియు తరువాత వారివద్ద విత్తనము లేక పోవుటచేత కలపటము తప్పలేదనియు ప్రాయశాచున్నారు. యుద్ధానంతరము జర్మను రాసాయనిక సిలికనుతో మనసిలికనుదు నిలువ జాలనందున కాబట్టి ప్రభుత్వమువారి విషయమున నింతకంటె ఎక్కువ ప్రయత్నమునకు చేరుకొనవలెను. చెరుకువిష

యమున నెక్కిరిగా చక్కగా కని జరిగియుండుట కొంచెము సంతోషకరము. విశాఖపట్టణము జిల్లా యందును దక్షిణకన్నడము జిల్లాయందును తగిన యభివృద్ధి కానవచ్చుచున్నది. నారుకుదగిన తులలను పండిపెట్టుటచేనేమి, ఎరువును గాచగలిగి యుండుటచే నేమి, నవీనముగు కాగుల యుపయోగమును ప్రోత్సహించుటచే నేమి విశాఖపట్టణము జిల్లాలో ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడినారు. దక్షిణకన్నడములో ఒక్క జాతిచెరుకు వేరైన విస్తీర్ణము 194 ఎకరములనుండి 424 ఎకరములైనది. మలయాళములో చెరుకుపంటయగు తలపత్తెనున్నది. చిత్తూరు జిల్లాలోనికి నవీనముగు కాగుల తెచ్చివబడినవి. నీలిమూలమున రైతులు ముఖపట్టించు ఎకరమునకు రు 15 లు ఎక్కువ పొందు గడించుచున్నారు. ఇంతకంటెను చెరుకువిషయమున గమనింపదగిన యంశము మరియొకటి కలదు. మన రాజధానిలోని చెరుకులోని తీపిగుణము విదేశపు చెరుకులతీపి గుణమునకు తగ్గుట లేదని ప్రయోగములచే తెలియవచ్చినది. 150 కట్టలను పరీక్షించగా 61నూరు, పునెపిపాళ్లకు పైబడియు 38 పునెనిమిది పాళ్లకు పై బడియు 8 పునె మిగిలి పాళ్లకు పైబడియు 2 ఇంచుది పాళ్లకు పైబడియు తీపినికనబరచినవి. విదేశములనుండి తెప్పించిన యుత్తమ విధపుచెరుకు పునెనూరుకుండి ఇంచుది పాళ్లవరకు తీపినినటు తెలియవచ్చి యున్నది. మనదేశపు చెరుకీతిగా విదేశపు చెరుకులో సమానముగు చున్నది. గోవావరిలో ఏదో చీడపట్టి వ్యవసాయమే చేయక వదలిపెట్టబడిన చెరుకు ఇప్పుడా చీడవలసి నష్టము ఇంచుకొనుచుగా నన్న శ్రమకాగా మరల తల ఎత్తుకొనకలుగుచున్నది. ప్రత్తివిషయమునను తగినపరిశ్రమ జరుగుచున్నది. తిరునల్వేలి, కర్నూలు, బళ్లారిజిల్లాలలో మాత్రమే పనిపడచినను 1913-14లో ప్రభుత్వమువారి ఏర్పాటుచేసిన విత్తనముతో సాగున విస్తీర్ణపు రైతులకు 1914-15 లో పొందెను. 1913-14 లో మూడుగ్రామములవారు మాత్రమే జిన్నయంత్రములవద్దకు నేరుగా తమ ప్రత్తిని తీసికొనిపోయి కలపటము కానిక విత్తులను తెచ్చికొనిగా 1914-15 లో 20 గ్రామములవారు రావగిడి ప్రవర్తించి లాభముందినారు. అయిన పరపతి సంఘములు బాధగా స్థాపించి ఈ సంఘములను పెంచుటకు తగిన ద్రవ్యసహాయము లేదని వ్యవసాయశాఖాధికారి ప్రాయశాచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారికిను ధర్మాదాయములను ప్రజాహితమునకై యేల యుపయోగింప తలపెట్టలేదో తెలియరాదు. కోయిల్వడ్డి, హగరి, నంద్యాలలో కండినప్రత్తి హార్వికం పెనీవారు వడకి నలువదియవ నంబరునూలువరకు ను బాగుగా పనికివచ్చునని యభిప్రాయమిచ్చి యున్నారు. పని చేసినయెడల మన యాంధ్రదేశములోని దత్తమాండలికుల కీవైపున కావలసినంత పరిశ్రామి కావకావలెను. ఇదేరీతిగానే వ్యవసాయశాఖవారిన్ని పంటల విషయమునను పని చేసినారు. వరి నాటుకాలమును బట్టి ఫలమేర్పడునుగాని నారుయొక్క వయసుచుట్టి యేర్పడదనియు వరికి ఆకు ఎరువును కొన్ని భాస్వర(పాస్ఫరసు)పు ఉక్కులతో గలిపి యుపయోగించిన వరికి నదియే యుత్పత్తిమగు నెరువగు ననియు ప్రత్తితో

కూడ ఉలవ వేయుటచేత ఉలవ కొంత పంటలు తప్ప ప్రత్తిపంట కేవిధముగా పోషింపకాదనియు మున్నగు నిర్ణయములను ప్రయోగానంతరము వ్యవసాయశాఖవారు ప్రకటించినారు. అన్నిటికంటెను గమనింపదగిన విషయము చేపనూనె సబ్బుయొక్క యధ్యుతమాహాత్మ్యము. నేలములో మామిడి కేదో చీడ పట్టగా మన మత్స్యశాఖవారు సిద్ధముచేసిన చేపనూనెసబ్బు నుపయోగించుటచే మార్పించుట కవకాశము కలిగినదట. కర్నూలు బళ్లారిజిల్లాలలో నూటరెండుపాళ్లు మైలుతుత్తము గలిపిన సిల్క్తో జొన్న విత్తనమును రైతులు వ్యవసాయశాఖవారి ప్రోత్సాహముమీద నానవైచి ఉపయోగించుట నుజేసి 1300 ఎకరములమీద చీడ తప్పించుకొనగలిగినారట! తాల్చీచీడ విషయమునను రైతుల సాయమున కడచిన సంవత్సరమునందు కంటె రెట్టింపుసంఖ్య గలచెట్లు పరీక్షించబడినవి. ఇది వరకు మూడు నాలుగులుగా నమ్ముచుండిన కొత్త రకపు నాగేళ్లు 1914-15 లో 26 అమ్మినవి. వ్యవసాయశాఖవారు ఫలవంతముగా తమ సలహాలను నుపయోగించుకొనిన రైతుల భూములలో నిలిచి రైతులకు విషయములు తెలియజెప్పుటకాక అంగమున 9, అరవమున 6, తెలుగున 5, కన్నడమున 4, యాళముల నొక్కొక్కటివంతున కరపత్రములు ప్రకటించి పంచిపెట్టినారు. ఎరువు మున్నగునవి మొత్తముగా కొను నుద్దేశముతో నైరు కొత్త పరపతి సంఘము లేర్పడినవి. ఈవిధముగా మా వ్యవసాయశాఖవారిని ప్రజకు పరస్పర విశ్వాసము హెచ్చుచున్నది. ఆశాఖ మువ్వకొనున్నది. రాజధాని వ్యవసాయక పరిపాలనకు నేడు పరగణాలు కానున్నది. మండల మండలమునకు నధికారు లేర్పడనున్నారు. 1914-15 లో నైదుగు రట్టి వారు నియమింపబడిరి. రాను రాను స్థానికావసరములు హెచ్చుగా నాలోచింప బడవలసిన దను పద్ధతి యంగీకరింపబడినది. ప్రజలును వ్యవసాయవిద్యయొక నెక్కువ యభిలాష చూపుచున్నారు. 1913-14 న కంటె రెండింతల సంఖ్యలు వ్యవసాయశాఖా చేసినారు. ఆశాఖల పద్ధతులను మార్చినవి. వ్యవసాయవిద్య మనజీవితమునకు సంబంధము లేని మానసికాలంకారముగా నేర్పబడక దినదినమును నుపయోగపడునట్టి పరిశ్రమగా నేర్పబడ నారంభించినది. వ్యవసాయశాఖలో నన్నియు సుఖములుగానే తోచుచున్నవి. ఇప్పుడే సంగతులన్నిటిని నాకలింపునకు దెచ్చుకొని ప్రభుత్వమువారి సాయమున ముందునకు నడచుట ముఖ్యమై యున్నది.

వంగ విశ్వవిద్యాలయము.

హైందవ భూమిలోని విశ్వవిద్యాలయము లలో కొంతవరకు హైందవయోజనాత్మకముననున్నదని చెప్పవలసినది కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము. అది కారణముగానే ఆంగ్లభాష సత్ప్రచురు మొనర్చి యుండు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయానికిములా విశ్వవిద్యాలయము నొక విధముగా క్రిగంటిమాపున చూచుచుండును. ఆవిధముగు మానసికాసంతుష్టి కారణముగానే అప్పుడప్పుడు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము కొందరాంగ్లాధికారులు రచ్చులోనికి దెచ్చి వదలుచుండురు. సర్. ఆనుతోషముకర్జి గారిచేవల నుపాధ్యక్షులుగానుండి కీర్తిని గడించి మన రాజ

ప్రతినిధిగారిచే కూడ పొగడబడినారు. వారి యధికారకాలమునకు మిసి బూయవలె నను మరూహ కొండకి కలిగినట్లున్నది. అందుచేత కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము ఆర్థికముగా దుర్బలమని దానిని నొకరికి యవతానముగానికి దెచ్చుట కిట్టి వల ప్రయత్నము జరిగినది. రెండవ ప్రయత్నమును దాక్కా శాఖ ప్రాధికారముగా నుండు వాట్లనుగాంచేరి. బి. ఏ. ఎస్. మెట్రిక్యులేషనులోను నవతానమునందు గల విద్యార్థులు తేరిపోవుచున్నారనియు అట్టిస్థితి నాపులుకు ప్రతికారములు చేయవలసినదనియు వారు ప్రకటించుట తెచ్చిరి. ఉత్తమవిద్య హైందవులకు హెచ్చుగా లభింపరాదనుట నొకరి వారివంటి యితరులనే కులకును వారి గురువు లగు కర్ణాట ప్రభువుగారికిని సహజముగా వుట్టు నాగచనయే కావున నీయుచక్రముపై హెచ్చువ్యాఖ్యాన మవసరము కాదు. హైందవులనుకుబడి కల కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సమావేశముతో నీయుచక్రము నాగలేదనిన వింత కాదు. సర్ అనుభవము కర్జిగారు విద్యాలయములలోని లోపములు, వానిని పరిరంజన మార్గములు మున్నగు సర్వవిషయములను వివరించుటకు తగిన తీర్మానము నుపపాదించుటతో వాట్లను గారి యుచక్రమును అంతరించెను. కాని వారిపట్టుదలమూత్ర మంతరించినట్లు కానరాదు. ముకర్జిగారు తమ తీర్మానవివరములను పేర్కొనిన స. ఘోషణ వంగ విద్యాశాఖాధికారి యు విశ్వవిద్యాలయసభ్యులను నగు జోర్జ్ లు గారును ఆసాము, బీహారు విద్యాశాఖాధికారులును చేర్చబడియుండిరి. ఈసంఘమునకు నేర్పడిన కనిపించేయుటకు తనకు తీరబడి లేదనియు మరియితర విద్యాధికారులు విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులుగా నుండుచారు అసంఘములో నుండుట కొప్పుకొనుటకు మొదట స్థానిక ప్రభుత్వముచారికి ప్రాసితము సామాన్య ధర్మములకు నిసంఘములో పనిచేయుట యాటంకము కాకలదని యెట్టింపవలసియుండు రనియు తెలియజేసిరి. ఇట్టి పరిస్థితులనే ఆసాము, బీహారు ప్రభుత్వములవారు కలుగజేయుటనుజేసి ఆరాప్తముల విద్యాశాఖాధికారులు సంఘమునుండి వీడిపోయిరి. మూడురాష్ట్రముల స్థానిక ప్రభుత్వములవారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యనుమతి లేనిది ఈరీతిని ప్రవర్తించి యుండరను నభిప్రాయము వనేకులు వెల్లువొని యున్నారు. ఒకకళాశాలాధ్యక్షుడు తెచ్చిన తీర్మానము నొరొందించి ఉత్తమవిద్యకు హైందవులకు దూరము చేయుటకు య్యకొనని విశ్వవిద్యాలయమునకు ఆకారణమును మనమన విమోచి ప్రభుత్వోద్యోగుల సాయములే చేయుట న్యాయముగాదు. సంగతులు సంపూర్ణముగా చెలిసిన యెడల హార్డింజు ప్రభువుగారి ప్రభుత్వము వారీరీతిని ప్రవర్తించురని నమ్మబలము. హైందవులకు స్వాధికారమున నుండునట్లు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము లను ప్రసాదించు చుండు హార్డింజుయ్యవారు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు జరిగిన యవతానమును విచారించి ప్రతీకార మొనర్చుచుగాక యవి ప్యాదయ పూర్వముగా విశ్వసించు చున్నాము.

వంగరాష్ట్రపు పోలీసు శాఖ.
వంగరాష్ట్రపు పోలీసు శాఖకు సంబంధించిన రిపోర్టు ననుసరించి ఆరాప్తమున జరిగిన 20 నేరములలో ఫిర్యాదులు గ్రామములను ఆయుధములు కలవానిగా నుండియు కూడ సుపయోగింపలేదని కావచ్చుచున్నది. ఇనప్పేక్షకు జనరలు గారు పీరింగరు పిటికీవారినయ ఆయుధముల సుపయోగింపబాలనివారినయ అందువలన ప్రజనిరాయుధు లగుటచేత నేరములు జరుగుచున్నవనుట తప్పనియు వ్రాయుచున్నారు. ఎందరు దొంగిలకొండ్రుండిగో ప్రజలందఱ నేమాత్రపు వాయుధ

సాహాయ్యముండెనో ఎట్టిసందర్భములలో వాయుధము లుపయోగపడలేదో విమర్శించినగాని పిటికీపందలు ప్రజలెడలయు కా దియు లేకుండబాలరు. ఆయుధము లిప్పుడు సంపాదించు కొనుచారు అలంకారార్థము సంపాదించుకొనుచుగను గౌరవాధ్యము సంపాదించుకొనుచుగను నున్నారు. ఆయుధము లిప్పుడు వారు భూమికిము లాగించిపండుచున్నది గాని ప్రత్యేకసాహాయ్యము లాగించిపండుచుండలేదు. అంతేకాక ఆయుధోపయోగమును సామాన్యముగా నెరుంగనివారు పౌరసభ్యుల నావారుగా నుపయోగింపవలసి వచ్చినప్పుడు కొంచెము పిటికీరముచుటయు వసహజముకాదు. కావున నట్లు త్రవ్వకములు ప్రాంతగోండి క్రొత్తగోండి కాకాలకు ఆయుధము లిప్పుడు కష్టములేక హైందవులు పిటికీవారలవారు ట నేటివల రణరంగకాలమునెదుట హస్త్యాస్త్రము కాక మానదనుటకు ఇనప్పేక్షకు జనరలు గా వాటినిపంక పోవుట యాత్మకళికము.

పోలీసు అధికారుల హత్యలు.
వంగరాష్ట్రమునందలి మెకో సింగుపట్టణమున మూడవ కార్యము పోలీసు అధికారి మరయొకడు హతయగుటకు లెగించుపరిస్థితులలో భార్యపుత్రులతో నంతోపమనందున నయమున చిన్న కొడుకునితో కూడ హతయయ్యెనని విని యభించి ఇంకను నెంతో కలము కాలేదు. ఈలోపున మొన్నటి యాదవారమునాడు ఒక పోలీసు ఇనప్పేక్షకు తునహా కర్ణాటక గావనకు 17 మైళ్లలో చంపబడుట నిన్నటితంత్రీ వార్తలలో తెలియవచ్చినది. మొదటియధికారి వంగరాష్ట్రమున దొంగిలకొండ్రు హంతకలను బట్టుటలో కీర్తిగాంచినవాడు. రెండవ యధికారి బొంబాయిరాజధానిలోని (బీరా) యు నేర్పలలెగను కనిపెట్టినయెదుట దైవకాడు. ఇతవును స్వధర్మవర్ణనాణమున హతులైనవారు. వీరియ ప్రహేళ్యయందు ఒక్కవిషయము స్పష్టము. దురాత్ములతలంపు తలెడల నొక్కటియే. అట్టిదురాత్ములు పెంపగుండ జూచుట యే ఇట్టినేరముల వజయించుటకు మార్గము. అది సంఘటల మానే జేవారకనియున్నది. సంఘటలలోని సామాన్యతకీ దొంగిలకొందునగా యుభయము దురాత్ములను కలిగినప్పుడే దురాత్ములసంఖ్య తగ్గవలదు. అట్టిభయముకలుగుట ప్రజ నిరాయధులయి గొర్రెలమందవలె నన్నంతకాలమును సంభవించబడు గదా!

జర్మనీ సంస్కృత పాండిత్యము.
సంస్కృతపాండిత్యము జర్మనీయందు దధికమన నభిప్రాయమున మొదట హిందూజాతియుండరి సర్వకళాకాలలలో యున్నత పదవులలో జర్మనీవారే నియమింపబడుచు వచ్చిరి. కాని సర్ జేమ్స్ ఫర్గ్యూసన్ ఆయనకు బొంబాయి గవర్నరుగా నున్న కాలమున సర్ కారాయుధ చందాదర్శకు గాను, తెలంగాణ గారును, యథాస్థితి కవర్నరుగారి మనంబును “చ్యుడెప్పి డాక్టరు ఫండామెంట్ గారిని శ్రీ గవర్నరుగారి దర్శనమునకు దీక్షింపబోయి “ఎల్ఫిక్ ప్రెస్” కళాశాలాధ్యక్షునిగా నియమింపించిరి. “సంస్కృతాభివృద్ధి విషయములో మన జేతనులకు జర్మనీవారి సహాయమింపయ్యలేదు. వారిపాండిత్యము శ్రేష్ఠము. వారికి సంస్కృత గ్రంథములయందలి నేర్పు కడు సామాన్యము. జర్మను హిందూస్థానమువారు జర్మనుల సహాయము లేక కామగ్రీవుడి నొచ్చి యున్నారు. జర్మనీవారి సహాయము లేక స్వపాండిత్యము కాపగలరనుటకు సందియము లేదు” నని మున్నగునవి తెలంగాణ గారు వ్రాసిన కొన్ని కొన్ని తేటలలోగల వ్యాఖ్యలని వైవిధ్యతరమచేసిన చందాదర్శకుగారే యిట్టివల నొకసభలో జదివి చూపిరి. జర్మనీవారి సహాయము నడచు నీ కాలమున నీ సంస్కరణము మన యాత్మగరవాభివృద్ధి కనుకలగుచునుటకు సుదియునుట.

మా నగర పారిశుద్ధ్యము.
ఈనగరమున భోజనపుటలను త్రాగునీరును వాగు వడుటకు వానిని పోషించు రాసాయనికపండితు లున్న నే తప్ప పరిస్థితి లేప్పడదని మాద్రెసిధి డాక్టరు వాయుగారు రా నుండు నగరపాలక సభాసమావేశసమయమున జట్టి రాసాయనిక పరిశోధకుని య 3700-4000 ల జీతముతో నియమించి వలెనని యుపకమింతురట! మా నగరపాలక సంఘము చెడిపోయిన సోదాడుద్దలనమ్మిపనిపై నభియోగమును దెచ్చిపరా జితమైనమాట వారికి భావకమలేదుకాబోవను. తాను చేయు తీర్మానములను కార్యక్రమమున బట్టు యోగ్యతయగింది తన వాత పరిశోధకులపయి ద్రవ్యము వెచ్చించుట మా నగరపాలకులకు సరియైనమార్గముగా నుండును. గుడ్డలేక కొంత కొలిచిన లాభముండబోదు.

సానిక వార్తలు
దీపముల వేలి:—నేటిసాయంకాలము 6.21 గంటలకు, రేపుసాయంకాలము 6.20 గంటలకు దీపములు వెలిగింపబడును.
అనుమతి ఓడ:—మొకటిగిరి మహారాజుగారు చెప్పెపురి అనుబంధిడ కిచ్చు నెల చందాను 7000 రూ॥ నుండి 10000 రూ॥ అధికపరచిరి.
కలకత్తా మెయిలు:—కలకత్తా మెయిలు ఇంక ఆలశ్యముగా వచ్చుచున్నది గనుక పుత్తకమునుండి వచ్చు బాబులు నేను మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు బట్వాడా జేయబడ్డవి.
వక్రీల్లదాఖలు:—ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు, న్యాయమూర్తి కేవగిరిఅయ్యగారును సి. పి. గారు స్వామి అయ్యగారివారపు. ఎ దొరసామిఅయ్యగారి అట్టి మీదయ. నుబ్బారావుగారిని నిన్న రక్తిగా గాఖుజేసుకొనిరి.
తపాలావారి ప్రకటన:—అక్టోబరు 16-న తారీఖున “ఆయుధపూజ” గనుక పోస్టాఫీసులకు ఆరొజున నెలపు, ఆరొజున నీ విశేషమునకు కట్ట మెయిలుపెడ బయలుదేరును. కనుక జనరలుపోస్టాఫీసులోను ఇంక వితర చిన్న అఫీసులలోను తెలియపరచిన గంటలమునుపు రిజిష్టరుబాబులు, బంగీజు పుచ్చుకొనబడును.
మెలాపూరు సంగీతసభ:—వచ్చే శనివారము అక్టోబరు 16-న లేది సరస్వతిపూజారోజున సాయంకాలము 4-15 గంటలకు మెలాపూరులో శ్రీ కపాలేశ్వర స్వామి కోవిలకు సమీపమున గోపాలనాయక్ నూజులో మంథ కోటా కాపురములకు బృహస్పతి టి. యస్. పంచావళేక శాస్త్రిగారు “సుగోచన సతి” అను హరికథ జెప్పెను.
స్నేగుజాడ్యము:—అక్టోబరు 9 న తారీఖులో ముగిసిన వారములోగా బల్లారిలో 30 మందికి జాడ్యము తగిలెను 20 మంది చనిపోయిరి; దక్షిణకెవారా (మంగళూరు) లో 3 మందికి తగిలెను 2 మంది చనిపోయిరి. కోయంబుత్తూరులో 2 మందికి తగిలెను. 3 మంది చనిపోయిరి; నీలగిరిలో 2 మందికి తగిలెను 2 మంది చనిపోయిరి; నేలంలో 22 మందికి తగిలెను 103 మంది చనిపోయిరి; మొత్తముమీద 771 మందికి తగిలెను 100 మంది చనిపోయిరి.
మాత్య కేసులు:—వాగు విచారణ జేసినందుకు పోలీసువారికి బహుమానము:—పోలీసు కమిషనరు యఫ్. ఆర్. పేజగారు మాత్య కేసులను చక్కగా విచారించినందుకు పోలీసు ప్రాసిక్యూటరు నలు ఇనప్పేక్షకు టి. యస్. వారా యసామి అయ్యగారికి 200 రూపాయల బహుమానమును నట్లుగా, సి. రివీల్డివిజను సుబిఇనప్పేక్షకు వి. యక్. సింగార కలు మొదలగు గాకి 700 రూపాయలు బహుమాన మిచ్చు నట్లును పుత్తవిచ్చిరి.
శ్రీ వినేకానందస్వామి జీవితము:—అక్టోబరు నెల 16-న లేది శనివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు శ్రీ గాయకృష్ణసంఘపువారు శ్రీ గాయనంద స్వామిగారు శ్రీ వినేకానందస్వామి జీవితమున వర్ణించే హిందువులకు గలిగిన మేలుకగుర్చి సాహుకారుపేట తపాలాచాకడి సమీపమునందు పోగ్రీసీవ్ యూనియనుడేహోజున మహారాష్ట్ర యువజనసంఘమువారి పేరేకపణచే సభ్యునింతురు. తత్కాలమున పచ్చయప్పకాలేజి పోగ్రీసీవ్ శ్రీ రామానుజాచార్యులుగా ర గాగ్రసాధిపత్యమును వహించురు.
ఒక జూదపు కూటము:—ఇనప్పేక్షకు నికలాను గారును సుబిఇనప్పేక్షకు మాకోకనను, జోబానుగారును మరిద్దరు కానిపేటయను క్రిందటి కుక్రవారమునాడు మిర్ సాహెబు పేటలో సాజుమహాస్వేష్ జూదపుకూటములో నున్నవారిని బట్టుకొనిరి. వారిందఱ 18 రూపాయలుండెను. కొద్దిరోజులకు మనుపే సాజుమహాస్వేసుకు చాద మాడకూడదని 200 రూపాయలు జుల్మానా జేసిరి. జూద మాడుచుండ గా మొత్తముగా వారివందరిని అటనే పొటగాపు వేసిరి కనుక వారు రిప్పించుకొనబడు వీలు లేదు.

పరోపా మహా సంగ్రామము

పరాసు సేనలు 30 లక్షల గుండ్లను కాల్చుట

బాల్కనురాష్ట్రములను గూర్చి వివాదిగారు ప్రసంగించుట

బెల్గ్రేడు యొద్ద ఘోర సంగ్రామము

గుమేనియావారికి మాటనిలకడ లేకుండుట

పరాసువారి మాటనివిమాన సౌకర్యము

ఇంగ్లండు

ప్రతి యెగువతి నిరోధించబడుట.

లండను అక్టోబరు 18:—

ప్రతి, నూలు, మున్నగువాని యెగువతి నిరోధించబడి నది. ఈవస్తువుల జర్మనీ వారికి పంపబడకుండా వెళ్ళు కట్టు బాట్లు ఒనగరింపబడినవి. ప్రతిరోజు యెగువతల బట్టలు మున్నగు వానిని ఎగువతి చేయకూడదని ఉత్తర వాస్తవ్యులకు సమాచారము ఇచ్చి వస్తువులను జర్మనీ అడ్డొడ్డియాలకు పంపనకు అనుండు తటస్థదేశములకు గూడ పంపకుండు నిషేధమును ఏర్పాటు చేయబడునని ౪౦ ఎడ్వర్డు కే గారు పార్లమెంటు ప్రజల సభలో నుడివరి.

ఒక నౌకను మంచివేయుట

లండను అక్టోబరు 12:— ఇండియా నుండి ఇంగ్లాండు నకు పోవుచుండిన హెరిజోన్స్ అనునౌక మంచివేయబడినది. నావికలమండ్రము కాపాడబడినది.

ఇండియాను సివిలుసర్వైస్.

లండను, అక్టోబరు 11:— యుద్ధము సమయమున తదనంతరము రెండు సంవత్సరముల వరకును పరీక్షలు చేయకయే ఉద్యోగముల నియమాల నను బట్టును పార్లమెంటు ప్రజల సభలో లార్డు ఇన్స్పెక్టరుగారు పాఠాంశించిరి.

కామెరూన్లో ఆంగ్ల విజయము.

లండను అక్టోబరు 12:— 36 గంటలు యుద్ధ మొనరిన పిదప ఆంగ్ల సైనికుల కామెరూన్లోని వుంబ్యగాన్ ను తట్టు కొని రని వార్తాసంఘమువారు ప్రకటించిరి. ఆంగ్లేయ సైన్యము ఈ ప్రభువులకు దయచేయును.

తేనెవిరాళిగ మే ఉత్తరమున దక్షిణమున చురుకుగ యుద్ధకార్యము భారంభింపబడునని రూటర్ వార్తాస్థానమున తెలియపర్చినది.

తుపానువలన జన్మించువిమానము ధ్వంసమగుట.

లండను అక్టోబరు 11:— గతనెల 7వ తేదీన తుపానులో నొక్కజన్మించువిమానము నాశనమైపోయినది. దానిలో నుండిన వైమానికులు వెక్స్టర్లు మృతిచెందిరినియు బుర్రులునుండి తెలియపర్చినది.

పరాసు సేనలు సలుపు బలమును ముట్టడి.

లాహోరు అక్టోబరు 18:— లండను అక్టోబరు 12:— కడవిసర్వోన్నత దివ్యులలోను పరాసువారు 80 లక్షల మెల్లల కాల్చిరి. ఆగ్నేయమున జర్మనీవారికి అధికమున సవ్యములు కలిగెను. సాంపాన్సిలోయున్న వారి సేనలతో యుద్ధంసము కాకతీరము. నిజమున శౌర్యవైర్యములతో పరాసువారి రంగమునందంతటను ముట్టడి పలికిరిని తెల్పుచున్న కల్లరు మాను అనునదియు తెలియపరచెను.

విమానములు ఘెంటలు, కూట్రెలను ముట్టడించుట

లాహోరు అక్టోబరు 12:— లండను అక్టోబరు 12:— గత శుక్రవారమున విమానములు ఘెంటలు, కూట్రెలను దుగ పారిపోయి, వాని కమితమగు సవ్యము కలిగించెనని ఎకో బెల్గ్రే ప్రతికట తెలియపర్చినది.

డెడియగాచివద్ద సేనల గూర్పుట.

లండను అక్టోబరు 12:— డెడియగాచి వద్ద సైన్యముల కుంపుటకు మిత్రమండలివారు ప్రయత్నములు సలుపుచుండిరిని జర్మనీ వార్తాప్రతికట ప్రాసెను.

హిందూ దేశముందు స్త్రీల విద్యాభివృద్ధి.

లండను అక్టోబరు 18:— ఈ విషయమున పరిశీలనచేయుట కొకసంఘము నేర్పరపరలెనని ఫాకటు గారు మున్నగువారు ఇండియా మంత్రి గారిని దర్శించి చెప్పిరి. విషయము త్రవమే గాని దేశీయులంత పట్టుదలగా కోరుతున్నట్లు గుఱపడలేదు. సంఘమునే ర్పరప యనగములేదు. భారతీయునే విద్యాకాభాసభ్యుని గా నియమించితి ఆతని నూచనలను గ్రహింపవలెను. ఇండియా దొంతరము వారికి నుచెడకు అని ఇండియా మంత్రిగారు చెప్పిరి.

బల్గేరియా మంత్రి లండనునుండి వెళ్ళుట.

లండను అక్టోబరు 18:— లండనులోనున్న రష్యావారు వారికి పానుపోర్టు ఇయ్య బడినది.

శత్రు చికిత్స

లండను అక్టోబరు 18:— శ్రీ బార్డిచక్రగర్తిగారి మేన కోడలుగ కన్నాటుప్పిస్సును అర్పరగారికి శత్రుచికిత్స చేయ బడినది. ఆరోగ్యముగ నున్నది.

అరవేసి తపాలబిళ్లలు.

లండను, అక్టోబరు 18:— అరవేసి తరపాలిళ్లలు వాడుకలో నుండునగాని 6 అవున్సులకు తక్కువ తూకముగల వార్తాపత్రికలకు మాత్రమే చెల్లునని పార్లమెంటు ప్రజలసభ లో లిబర్టసామ్యులుగారు చెప్పిరి.

రూటరు కంపెనీ.

లండను అక్టోబరు 18:— ఈ కంపెనీలో 40 సంవత్సరములనుండి పనిచేసి మేనేజరు అయిన బ్రాడ్వాగారు ఫించెన ప్రవృత్తికొనిరి. వీరి స్థానమున అసిస్టెంటు సెక్రటరీగానున్న క్ల మెంట్యుగారు మేనేజరు క్లటరీ పనులను చూచుటకు నియమించబడిరి. దక్షిణాఫ్రికాలోని రూటరు కార్యాలయమున జనరలు మానేజరుగా నుండిన రాడ్విక్ జోన్సుగారిని లండను నగరమున జనరలు మానేజరుగా నియమించిరి.

పంచదార విక్రయము.

లండను అక్టోబరు ౧౮:— పంచదారను చిల్లరగగాని, మొత్తముగగాని విక్రయించువర్తకులు భరల సధికము చేయ గూడదనియు, అట్లు చేసినవారికి పంచదార సరఫరా ఆపివేయబడుననియు కమిషను ఉద్యోగులు ప్రకటించిరి.

ప్రాన్న

ఫిరంగిదళ ద్వంద్వ యుద్ధము.

లండను, అక్టోబరు 18:— పేరీస్— సెన్టీ డినమున మేము పట్టుకొనిన నూషెజాప్రాంతమున నున్న కందకమునైన మధ్యాహ్నమున శత్రుసేనలు ఫిరంగులు కాల్చినవి. ఎన్ని రంగమునను సోముచు దక్షిణమునకు తీర్చివరు ఫిరంగిదళ యుద్ధము జరిగెను. మేము సాంపాన్సిలో లాకూటిలోయ వైపునకు పోవుచుంటిమి. వాన్ జెన్ బారెయినులలో శత్రువులు మమ్ము దాకిరి గాని వారల మేమెడించితీ మని పరాసు వారు ప్రకటించిరి.

పరాసుదేశ ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రసంగము.

లండను అక్టోబరు 12:— బాల్కను రాష్ట్రములలో వికలములుగ జేయుటకు మిత్రమండలివారు అధికమగు శ్రమచేసిరి. ఈ విషయమున సెర్బియావారు కొన్నిసవ్యముల భరింప నంగీకరించిరి. గ్రీసు రుమేనియాలు మనఃపూర్వకముగ పంగీకరించినవి. బల్గేరియావారి కపట ప్రవర్తనము వలన మిత్రులయత్నములు కొనసాగినవికావు. కాన సెర్బియాకు సహాయ

మొనరిండుట మిత్ర మండలి వారి విధి అయి యున్నది. తమసైన్యముల బల హీన మొనర్చుటకుండ సెర్బియావారికి సహాయమొనరించు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. బుకారెస్టు సమాధాన మగతుల నెరవేర్చిండుటకు మనము పూచిపడితిమి. బెల్గ్రేడును జర్మనీవారు ప్రవేశించుటతో మిత్రమండలివారు సెల్లోకాలో సైనికుల దింపుటకు సరి సోపానము చేసినప్పటికి జనరలుజోఫ్రి గారికిని మాకును పూర్వమున అభిప్రాయోక్త్యము కలిగి నుండిమి రష్యావారు సెర్బియాను సహాయ మొనర్చు వత్సాహముతో నున్నారు. మిత్రమండలిలో ఇట్టి సంప్రదానైక భావమెప్పుడును కలుగలేదు. విజయ విశ్వాసము కడుప్రబలి యున్నది. ఈ యుద్ధము ఆంశముల యమవివేరిగారు రాజ్యాంగసభలో తమ ఉపన్యాస సందర్భమున నుడివరి.

పరాసువారి ప్రకటనము

లండను అక్టోబరు ౧౮:— పారిసు:— పాశ్చాత్యమీనమున జర్మనులు రాతిమార్గమున. కాని యెడింపబడిరి. సోము జయికుటుముల యొద్దపోరజరిగినది. బెల్గ్రేడు యొద్ద పరాసు సేన లొకకందకము నుండి మరియొక కందకమునకు వెళ్లినది. జర్మనులొకవోట 60 గజములవరకు రాగలిగిరి.

ఒక ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞుని మరణము

లండను అక్టోబరు 12:— ఫ్రాన్సుదేశీయు డగు యకు ఫేబ్రే గారు చనిపోయిరి. ఇతనికి 91 సం॥ల వయసు.

పరాసుని దేశ మంత్రి రాజీనామా.

లండను అక్టోబరు 18:— ఎం. డిల్కెసిగారు రాజీనామానిచ్చిరి ఎం. వివాసిగారే నిర్ధానమంత్రిగాను విదేశ మంత్రిగాను నూడ పనిచేయుదురు.

రుష్యా

జర్మనీవారి సైనిక నౌక మెకదానిని ముంచుట.

లండను అక్టోబరు 18:— సముద్రతీరపున నౌక ఆంగ్లజలాంతర్గామి జర్మనీవారి సైనికనౌక మెకదానినై మెల్లుల ప్రయోగించి దాని నుంచెనని రష్యాఅధికారులు ప్రచురించిరి.

రష్యావారికి గొప్ప విజయము.

లండను అక్టోబరు 18:— వెట్రాగడు- స్ట్రీఫా: పాంతమున రష్యావారు శత్రువులను పూర్తిగా తరిమిరి. ద్వీప్సున వద్ద పోరు తీవ్రముగానున్నది. జర్మనులొక కందకమును తట్టుకొనిరిగాని రష్యావారు ఫిరంగులను కాల్చి వారిని వెంటనే పారదోలిరి. 10-వ తేదీన మందు దట్టముగ నున్నపుడు రష్యావారికొక్క రుపాకినైన కాల్పుకుండ శత్రువులవైబడి 8 కందకములను లోబరచుకొనిరి. దక్షిణభాగమున గూడ రష్యావారికి విజయము కలిగినది. వారు మూడు గ్రామములను తట్టుకొనిరి వారు ఎవ్వరును పట్టుకొనిరి. పిక్సు సమీపమునందొక గ్రామమునుండి రష్యావారు తమమబడి పారిపోయిరి.

రష్యా సేనలు.

లండను అక్టోబరు 18:— వెట్రాగడు-రష్యా వారి సేనలు గొప్ప యెత్తున శత్రువులను మార్గములకు నిద్రముగా నున్నవి. వైవరాంకా ప్రాంతమున తీవ్రముగ పోరు జరిగినది. ఇది ప్రెంబోజ్ లాను పశ్చిమముననున్నది. 10-11 తేదీల నిచట పోరు జరిగినది. రష్యావారికి విజయము కలిగినది. రష్యా వారికొక కోటను పట్టుకొనిరి. వాతకేసులగు వారు 252 లొంగి పోయిరి. మరియొక పారి అచటనే శత్రువులను రష్యా వారు పారదోలిరి.

ఇటలీ

ఇటలీవారు.

లండను, అక్టోబరు 18:— బాల్కను రాష్ట్రములలో ఇటలీవారు కల్పించుకొనుటకున్న సిగ్గునసరించడాగారు కోమనగరమునకు వెళ్లి రాజాగారికోసం సైన్యసంఘమువారి తోను మాటలాడిరి.

న్యూజీలండు

న్యూజీలండు సేన.

లండను అక్టోబరు ౧3:— వెల్లింగ్టన్—న్యూజీలండు రాజ్యాంగసభ కూడినది ౨౦౦౦ నుండి యుద్ధరంగమునకు వెళ్లిరి. ౧౦౦౦౦ నుండి తిరిక్కులోనున్నాడు ౧౦౦౧ లో సేనలోనికి పనికివచ్చువారు ౧౦౩౦౦౦ నుండియుండిరి సామూజ్య భక్తిని పురికొల్పిన వలసించుమంది బలవంత మక్కరలేకుండనే వచ్చెదరని సభాత్మ్యదినమున దేశరక్షణ మంత్రికర్నలు అల్లెన గారు నడివరి.

బ్రహ్మపుర బ్రహ్మపాసన మందిరము:— వ్యాకా
 డి. పి. పాత్రో బి. పి. బి. ఎల్. గానక మందిరమును మా
 యూరి ప్రార్థన సమాజమున కిచ్చియున్నారు. గృహప్రవేశ మ
 నహోత్సవ మీసల 8 క లేదీ ముదమును జయభద్రులుగా జరిగి
 నది ఇది కాకేనాడ పితామహ్ రాజుగారి కలెలల ప్రధానో
 పాధ్యాయులు రావులవాద్దర రఘుపతి శేంకటరత్నం నాయు
 డు, ఎమ్. ఎ. ఎల్. టి. యన్. ఎమ్. యూ. గానచే తెలకబడి
 నది. సర్కారు బాలుగారు పాత్రోగారి నిర్ణయ ప్రక్రమము జ
 నించి వినిపించిరి అందలి ముఖ్యాంశములివి. శ్రీ చాయ్యుడు గారు,
 సర్కారు బాలుగారు, జే. వి. శారాయణగారు, కో. శాం
 గామూర్తిగారు, పాత్రోగారుకు (ట్రస్టీలుగా నుండు) మం
 దిరమున వాడుకొను విషయముల గూర్చి, రాజమోహనరా
 యుడు గారితే ఆత్మీయసభ క్రియబడిన నిర్ణయ ప్రక్రియలలోని వా
 య్యములే యిందు గూడ నుండెను. ఆ వాడే సాయంకాలము గె
 లుగిరి నిమిషములకు, కల్లికోట దైవండు క్యాబిలి ప్రరమందిర
 మునా ప్రార్థన సమాజపు, పదవ సాంప్రద్యోత్సవము కూడ
 జరయునుగాని యగ్రాసనాధిపత్యముక్రిందనే జరగవలెనని
 సర్కారు బాలుగారు “నవయుగాదర్శము”ను గూర్చి పరో
 హరముగ సుపన్యసింపిరి. మరల 9వ లేదీ వాటి ముదములు పుర
 జుల లెల్లము సమాజకీయులు. దైవప్రార్థన నుగిరిన పిమ్మట
 శ్రీయుత శాధి జగన్నాథరావు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారు
 “ఇక ఫాటిలిటి ఆఫ్ స్క్రిప్చర్స్” అను విషయమును
 గూర్చి యొక వ్యాసమును జరిపిరి. అంధ్రో శేకుంఠమునకు
 వాయుగానికి బాగుగా నెరిగినవారగుటచే, జనసమూహము
 నే కిటకిట కిక్కిరిసియున్న పురమందిరమునా, అగ్రానా
 ధనము ముందుగాగల నాయుడుగారివంటి వక్త బుపన్యసింయ
 ముండినప్పుడు వినినమా పురజులహృదయము లెట్లు వరించివో
 తెలిసికొనుట సులభము. గరువాత దక్షిణిండియా బ్రహ్మ
 సమాజమునకు జెందియున్న జే. పి. శారాయణగారు చాతలగు
 పాత్రోగారికిని, అగ్రాసనాధిపతులగు రావులవాద్దర రఘు
 పతి శేంకటరత్నం నాయుడుగారికిని సమాజముపట్ల ఆభిమాన
 మునుజూపు బ్రహ్మపరీచారకులగు బాబూ హేమచంద్ర
 సర్కారు ఎమ్. పి. గారికిని, సన్యులకును మందనముల నర్పిం
 చుచును బ్రహ్మపుర మందిరాలములూనే, సాంఘిక నాయకులు,
 పాత్రుల బ్రాహ్మణులను జూచునుగాక యని నడిపిరి.
 అంతటితో మహోత్సవ మంతయును సమాప్తి చెందెను అని
 యొకరు వాయియెన్నారు.

జీర్ణరసాయనము:— ఈ మాత్రలను పేర్చియు, వలన అన్నము యచనమగును. జీర్ణశక్తియు బాగు పడి యస్పృశ్యము క్రమముగ గలుగును. ముంపుడు ముంపుడును. జీర్ణమాత్రల వచ్చి 1-కి నుం 1-4-0 వరకును. తులన 1-కి అనాదు 9-10-0 అమృతాంజనము 109 ఫెర్రోఫోస్ఫు, బొంబాయి

వాతావరణ సీత

1915 సం. అక్టోబరు నెల 14 వ తేదీ.

ప్రదేశములు.	కడవి 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత	వర్ష పాతము.	అల్పము 14 తేదీ, ఉదయము నాటికి ఉష్ణోగ్రత	అధికము 24 గంటలలో, ఉదయము నాటికి ఉష్ణోగ్రత	కడవి 24 గంటలలో, ఉదయము నాటికి ఉష్ణోగ్రత	వర్ష పాతము.
కోలూరు	29.71298.4	80.9	...	42.86	85.11	
పాల్వేరు	29.78889.2	77.0	...	42.59	26.80	
కాకినాడ	29.77091.8	78.7	...	81.46	26.61	
బందరు	29.78090.7	78.8	...	40.41	27.85	
గుంటూరు	...	91.7	76.8	0.17	88.14	...
నెల్లూరు	29.79996.4	78.6	...	12.48	15.28	
మద్రాసు	29.81290.2	76.8	0.12	24.86	21.86	
కడప	29.84190.9	78.2	...	18.22	20.48	
నాగపట్నము	29.85489.6	79.8	...	12.11	15.58	
కొలంబూ	29.89685.2	77.7	...	44.51	46.61	
తిరువంతపురము	29.90185.0	72.5	...	65.9	45.06	
కొచ్చి	29.91184.7	71.7	...	106.88	94.49	
కళింగం	29.90684.7	74.0	...	108.65	104.85	
మంగళూరు	29.90284.0	70.4	...	95.22	119.82	
బొంబాయి	29.87884.1	76.2	...	75.86	70.41	
హైదరాబాదు
అమరావతి	...	91.2	71.5	...	23.90	16.76
బళ్లారి	29.87192.8	69.7	...	25.45	15.72	
కర్నూలు	29.81288.7	68.6	...	19.00	23.54	
కడప	29.84195.0	78.8	...	19.58	24.08	
తెలంగాణ	29.86487.8	67.7	...	28.80	28.98	
కొడైకానూరు	22.78189.2	49.6	...	85.88	38.07	
ఉత్తరమండలము	26.01570.5	47.4	...	47.71	41.85	
కోయంబూరు	29.90188.6	67.4	...	18.87	12.81	
నెల్లూరు	29.88992.1	76.5	...	28.01	37.33	
నెలము	29.85493.6	71.8	...	30.04	31.10	
తిరువకావలీ	29.85593.4	74.5	...	18.65	19.62	
పుదుచ్చేరి	29.85595.0	74.9	...	23.97	22.04	
అనుక	29.84795.8	76.1	...	19.60	21.58	
తిరువత్తూరి	6.87	9.49	

వాయుభారము బంగారోభాతమునకు త్వరమున క్షయముగా పొందినది. దక్షిణమున మెల్లగా తగ్గింది. ద్వీపకల్పములో అంతగా మారలేదు. వాయు విభజనము నిన్నటివలెనే వున్నది. ఆంధ్రా సముద్రతీరమున వాయుభారము చాల తక్కువగాను మలబారులో అధికముగాను వున్నది. బంగారోభాతమునకు వుత్తరమున ద్వీపములలోను గాలి చాలభారముగానున్నది. ద్వీపకల్పపు దక్షిణమున గాలి చాల తేలికగానున్నది. మధ్యమెక్వెటోరియల్ మైసూనులోను సగ్గులలోను 2 డిగ్రీలు మొదలు 3 డిగ్రీలవరకు అధికముగా నున్నది. కాని ఇతర ప్రాంతములందు మాత్రమే తేలిక. దక్కనులోను దత్త మండలములోను పడమటి సముద్రతీరమునకు గాత్రీ వుత్త న్ధితి సామాన్యముగా మునుదానికంటె తక్కువగా నున్నది. ఇతర ప్రాంతములందు 4 గంటలకాలము లోగా సామాన్యస్థితిలోను అందుకు కొంచ మధికముగాను మునున్నది. తేలిక తూర్పు సముద్రతీరమునకు దప్ప యితర ప్రాంతములందు తక్కువగానున్నది. ఇచ్చట ముప్పును మునుకొని యున్నది. దత్తమండలములో ముప్పుతేలేదు. కొద్దిగా వర్షము కురిసినట్లు తెలియవచ్చినది. బంగారోభాతపు ఈశాన్య దిక్కున వాతావరణస్థితి నిలువదగా లేదు. రాజధానిలో, మొత్తముగాను మునునగా నున్నది చెప్పవచ్చును.

ఆర్. ఎల్. జోన్సు.
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

వృత్తాంతములు

యాత్రికక్షణశాసనము:— ఈ వైశాఖము శ్రీరాంబాయి గవర్నరుగారు రాజ్యపరిధి గాఢ అనునతి పడెను.

శ్రీ చెన్నైపుర గవర్నరు గారి పర్యటనము:— ఈ నెల 3 వ తేదీ శ్రీ గవర్నరుగారు ఆనుచరసమేతులై కోయంబుత్తూరును చేరి.

పరిశ్రామిక సంఘము:— బొంబాయిలో దొరతనము వారును, చిత్తక పత్రికనుగూడా నాశనమై యొక సంఘము నేర్పించిరి.

మహారాష్ట్ర పత్రిక మానవ పట్టభిషాగము:— ఈ యభియోగమున మహారాష్ట్ర పత్రికా సంపాదకులకు కౌన్సిలు గారు నిర్దేశించిరి.

నర్ ఆలీ ఇస్లాము గారు:— వీరు 2-11-15 వ డిల్లీకి వెళ్లి 2-12-15 వరకు నుండునుండి 12-12-15 వ బొంబాయికి వెళ్లి కనావాకరియన్ ఇన్స్టానుకు వెళ్లెను.

కుపాకిరి బతులియ్యులు:— కలకత్తాలో కిదనపూరు జానుండు కను అను యూరోపియన్ దొంగ గారు కుపాకిరి మరి యొకరి కిచ్చిరి అట్టిచ్చినందులకు పోలీసు గారు కేసుచేసిరి.

మొద్రాపత్తనకు జుల్మానా:— ఈ మద్యాలయమున ముద్రించబడిన నీగ్రంథముమై ముద్రాపత్తనమే ప్రకటించ సండులకు బొంబాయిలో నోముద్రాపత్తనాధికారికి రు 50 లు జుల్మానా వేయబడినది.

లాహోరు కుట్రకేసు:— ఈ కేసులో సంబంధించిన వారు కొందరు అఫ్ఘనిస్తానమునకు పారిపోయిరి వారిని అమీరుగారి ముద్యోగులు పట్టుకొని కాబూల్లో చెరసాల యందుంచిరి.

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు హత్యచరములు:— ఈయనకడ మును ఈ నెల 12-వ తేదీని వెల్లా అనకూరినివచ్చి యూరే గింపులో కుర్రలకుమాధి ఆవరణమున సమాధిచేసిరి. ఈయన 27-వలెము ఇన్స్పెక్టరుగారికి బలవత్సరము పాలెరి.

ఆసియా సింబల్ గారు:— ఈ నెల 18 వ తేదీని కనా ద్దునుచ్చును అతివాదులతో నీమె చాలకాలము ప్రసంగించె ను ఆదినముననే నాగపూరునుండి బొంబాయికి వచ్చున మయ్యెను.

నాటియాల వానుత్తలగు రాజానర్సే విర్రసింగు గారు:— వీరికి గతభిత్తిగను నెలలో పాటియాల మహారాజా వారు "రాజా" అను బిరుదుగా నొసగిరి. ఈబిరుదును ప్రస్తుతము దొరతనమునకు అనునతి పడెననది.

శ్రీ వైస్ రాయగారి సంచారము:— శ్రీ వారు నవం బరు నెలలో వికసించు మహాభావపురుషులు నది కాలువ ప్రాంతభోక్తమును జరిపిడితెలుపు నెలలో లాహోరునకు వీరు దక్షిణదేశమునకు

కాశీకేసు:— సి.వి.డి ఇన్స్పెక్టరు జిలేండ్రప్రస్థ ముకర్జీ గారిని బాబూ హేమచంద్ర చటర్జీ గారు క్రానుకరితుచేసిరి. నాయింటి కదిలరుకు పునుచంద్ర ముకర్జీ ఎన్నమకు రాలేదు. నేనకది కాలోచన చెప్పలేదు. అని ఆయనచెప్పెను.

మద్యసామగ్ధికముగా జేసిండుమన గలిగిండురణము:— క్రిందటి ఆదివారము సింహాళములో ఒకపురవాసి ఒక గాలను సారాయి త్రాగిచనిపోయెను. ఆ శికస్థలములోని నిటుంటి నెల సరసపు సారాయిలను త్రాగువాడు అతిసారముచే బాధ పడుచున్నాడు.

సిమ్లా పురపాలక సంఘమువారు:— ఈసంఘమువారు శ్రీరాజ పత్రికగారికి ప్రకటనాపత్రమును సమర్పించిరి. మీ ప్రభుత్వముననే సిమ్లాగరమున చదువదీపములు పోయి విద్యుద్దీపము లేర్పడినది. నీటిగనతి పొరుకుద్ధము బాగుపడినది. అని వారు విన్నవించిరి.

మరి యొక వైద్యులాల నాక బొంబాయిలో వేలేలా యను నాకను వైద్యులాల నాకగా మార్చిరి. 5 వారములలో పుణాగిరినది. 812 గురికి వడక అమృతపడినది. ఈ నెల 10 వ తేదీని ఈ నాక నిర్మాణ స్థానమునుండి నాకాళియమునకు వచ్చినది. దీనిలో తెలిపాను మున్నగున వన్నియు నమర్చబడినది.

ఇథాపూరు బండిపోటు:— చా రాజిల్లాలోనున్న యీ గ్రామమున ఆదివారము నాటికి ఒకబండిపోటు దొంగతనము జరిగెను. ఆచటమున మహాస్వదీయులలో కొంద రీ నేరమును చేసిరిని తెలియవచ్చినది. 500 రూపాయలు విలువగల ఆస్తిని దొంగలు దోచుకొనిరి. కొందరుని పోలీసు గారు అరెస్టు చేసిరిని తెలియవచ్చినది.

మైసూరు మురరాజుగారి కోటనిందు:— ఈ నెల 12వ తేదీ మురరాజుగారు క్యామరాశేంద్ర జంతు ప్రదర్శనోద్ద్యమమున సహకారుమహాసభాసభ్యులకు విందుచేసిరి. దివారు గారు యిచ్చు ప్రభుత్వోద్యోగులందఱును అధ్యక్షులు మున్నగునంభుసభ్యులందఱును విందునకువచ్చిరి. ఉపాహారము అమృతపడెను భాగతీకు గానిచిరదము జరిగెనది. యుర రాజాగారు రందరితోను కలసి సుచ్చటించిరి. ప్రుష్ట చురన తారబూలాడు లాసగబడెను.

కాలీకృష్ణముర్రీ వాబూలము:— నేను అమరావతిలో ముద్దాయిని చూడలేదు. భీమర గాకేనుగో నేను వరదాచరను ని కేసును దహనముచేసిరిని, నేనకం మరణము సభికారులకు తెలిపితిని. నేను దాక్టరింటికి వెళ్లినికో లేవో జ్ఞాపకము లేదు. అని ఆరెడు చెప్పెను. 27వ తేదీకి వాయిరా వేయబడి నది ముద్దాయిని 18 చురి పాడుకునేసిరి. సామ్యు రేపే చెల్లించినగాని సామ్యును వేళకు. కాకపోరచ్చును వాయిరా యియ్యమం మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయిలకు చెప్పిరి.

తిరుగామ్మూరు మహారాజావారి రొ యుర వర్తంతి నివ 18-10-15 చువో రాజా వారి వర్తంతి గారు జేవాలయము లలో ప్రత్యేకపూజలు చేయుచిరిని సభజరిగిని ప్రకటనా పత్రికమున సమర్పించబడినది నేను శ్రీ వారుత్తరముతో బయలుదేరి అచ్చు దేవాలయములలోనుపూజచేసిరి. హైందవోద్యోగులు సువహతులను వారిని పాపిష్టిని యుండిరి. మధ్యాహ్నము విందు జరిగెనది. సాయంత్రము బీరుల కన్న దానము చేసిరి. బ్రాహ్మణులకు బహుమతీల నిచ్చిరి.

ఆదవిల్లలవేరము చేయుట:— ఉత్తర ఇండియాలో మునిగంజిపురవాసియును కిలోదా బెయ్యపు నాని అనువామె 25 రూపాయలను ప్రమాదాదవిల్లలైడికి నిచ్చి దారిని జొనె ను. దానిని తనయుంటియు యందుకొని తాజేయు నని జేయు మని నిర్బంధపరచెను. పొరుగుంటివారలు అచ్చటినుండిబయలు మేజిస్ట్రేటుకు అర్జీ వెట్టిరి. వారు కిలోదాఅనునామె మైనసు పిల్లల వ్యభిచారమున మునున కయికోర్టుంచువ కేసు దాఖలు చేసిరి. నెమచ్చుకోర్టువారు ఆమెకు 8 సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధించిరి.

చేలరు మైసూరు డైమును క్యాబిలీ:— కృష్ణ జిల్లా నరసాపురమునందు చేలరు మైసూరు యొక్క డై ముండు క్యాబిలీ కడవి 9 వ తేదీని బయ్యరముగా నిర్వ ర్తింపబడినది. స్థూతరమునకు తన్ను పురాతన విద్యాధ్యులు వెళ్ళుచుండి విచ్చేసిరి. పూర్వ మునానొకప్పుడు ఆకాతలా లలో ప్రధానోపాధ్యాయులుగానున్న ప్రభుత్వాధిపాత్యుల గారు రిగాసకాధిపత్యము నమోదిరి. నిర్ణీతకార్యక్రమము యథాప్రకారము జరగకు గాని 9-వ తేదీ రాత్రి వర్షము 6 చుచ్చుచే నాచక ప్రాకారము మార్చి 10-వ తేదీ రాత్రికి మార్పబడెను. ఈ యుత్సవము జరుపురముగా జరిగి యుటకు పాతకాల చక్కగ జరుగుటకు ప్రధానకారకులకు ప్రధానోపాధ్యాయులు ఏ జరుగానుగావు. బి.వి.ఎల్.టి. గారు ప్రకటనాపాత్రులు.

వైశ్యులు, విద్యాదానము:— గుంటూరులో కడవి 6 మాసములక్రితదట బీదవైశ్యులాలర యుసమోగార్థము ఒక ధర్మపాతశాల స్థాపించబడినది. అందు వగలు తెలుగును రాత్రి ఇంగ్లీషును నేర్పబడును. పాతకాల కేలము వైశ్యుధర్మ సహాయులలనె యిప్పటిదకు నెట్టికొంటియు నాట్టిల్ల మంద బహుకృత్యాధర్మముతో జరిపబడుచున్నది. ఈ పాతకాల కమిటి మొదల కొరల్ల గౌర వారాయులు గుప్త గారు ఈవిడికి సహాయము చేయుటయే గాక ఇతరపాతకాలలలో నున్న తిద్య నేర్పకొనువారలకు కూడ వనేలలకు ధకసహాయము చేయు చున్నారు. ఇంతేగాక యీ నెల 10 వ తేదీని వస్త్రములు కొనుటకు శక్తిలేని కడు బీదవాయలకు, పుమారు గెం మంకి లాగుజును, చొక్కానును, టోపీనును తన స్వంతధనముతో ఖట్టింది ధర్మమొసంగి వీరి ధర్మకణమునకు పురవాస్తవ్యులెల్లకు కడు సుతసించుచున్నారు. అని ఒక పురవాసి వాగియుచున్నాడు.

THE GREAT WAR.

French Troops Fire Three Million Shells.

M. VIVANI ON THE BALKAN SITUATION.

Ferocious Fighting Round Belgrade.

RUMANIA'S DOUBLE GAME: HER WANT OF SINCERITY.

FRANCE'S NEW WEAPON: A MAGNIFICENT AIR NAVY.

[Reuter's Agency.]

SERBIA.

Fighting Around Belgrade.

Allied Troops Participating in Defence.

LONDON, October 13. PARIS. —A telegram from Nish, dated October 10th, mentions stubborn fighting on the hills surrounding Belgrade. The summits have been taken and retaken, and artillery has been firing uninterruptedly for three days. The Serbians in the morning seized excellent positions in the neighbourhood of Topchider, throwing back the Germans on the suburb of Belgrade. Fighting is continuing ferociously. The enemy threw more than fifty thousand shells into the town, not sparing hospitals and churches. The Synagogue was destroyed, and hundreds of Jewish families who had taken refuge in the vaults were buried.

A battery of French artillery participated in the defence of the capital, and British troops with heavy guns inflicted severe losses on the enemy and sank two monitors in the Danube.

Bulgarian Attacks Repulsed.

LONDON, October 13. Nish. —A communique confirms that the Bulgarians are attacking Kofashivatz. It is also officially announced that the Bulgarians are moving along the Vlasina river and have reached a point twenty-five miles south-east of Nish and only ten miles to eastward of the railway. But all attacks have hitherto been heavily repulsed.

Bulgarians Advancing on Nish.

LONDON, October 13. A telegram from Athens says that two Bulgarian divisions are attacking the Serbians in the direction of Kofashivatz, which is 26 miles north-east of Nish.

The Austro-German Attack on Serbians.

LONDON, October 13. It is estimated in Rome that eight Austro-German army corps are attacking the Serbians on a fifty mile front.

Attitude of Albanians.

LONDON, October 13. It is stated that the Prince of Wied, ex-King of Albania, is with the Germans against the Serbians. Bands commanded by Bulgarians, have already been organised in Albania for the purpose of attacking Montenegro and Serbia.

Austrian Claims.

AMSTERDAM. —A Vienna communique from the Serbian front claims "to have gained considerable ground," but only six hundred prisoners. The communique says that the Austrians captured in Belgrade nine naval guns and twenty-six field guns. It speaks of bloody fighting and concludes: —The Danube flotilla is removing river mines and Russian sea mines.

Allies at Dedeagatche.

LONDON, October 13. German newspapers declare that the Allies are preparing to land at Dedeagatche.

Teutons Advancing on Serbia.

AMSTERDAM. —The bulk of the Serbian news still comes from German sources. It is purposely phrased to impress neutrals. To-night's Berlin communique says that further battles have developed on the Drina between Shabatz and Grad ste. The crossing of the Danube has been completed.

GREECE.

Bulgaria on Allies Landing.

A Warning to Greece.

ALLAHABAD, October 13. The "Cologne Gazette" quotes a statement of the "Budapest Hirlap" that Bulgaria has informed Greece that the events in Salonika are not in consonance with the declarations of the Greek Minister in Sofia. The "Times" Bucharest correspondent states that Bulgaria's eleven divisions are forming three armies. The first is directed towards Uskub, the second fights Greece, the third watches Roumania.

Meeting of Greek Chamber.

The Premier's Announcement.

LONDON, October 13. ATHENS, October 11. —M. Zaimis announced in the Chamber that the Government's policy

was the same as had been followed since the beginning of the war — neutrality and to be armed as regards the present. The policy will be adapted to future events.

M. Venezelos' Reply.

M. Venezelos, replying said that the majority in the Chamber would support the Government as long as the principles of this policy were unchanged. It was not a question as to whether Greece ought to join the war, but when it was to the interest of Greece that Bulgaria should be crushed. Should Bulgaria conquer, Hellenism would be completely vanquished.

The sitting was adjourned till the 15th instant.

Restitution of Aegean.

LATER: —Athens. M. Venezelos in the course of his speech revealed the assurances received from the Entente concerning the restitution of the Aegean Islands and Cyprus to Greece.

Allied Troops at Salonika.

LONDON, October 13. French correspondents at Salonika state that the Allies continue to land regularly. A complete division with artillery started inland on Saturday.

FRANCE.

The Military Situation.

French Premier's Statement in the Chamber.

LONDON, October 13. Making a statement in the Chamber on the Balkan situation, M. Viviani detailed how the Allies strove to re-establish Balkan unity based on mutual sacrifices. Serbia had assented to cruel sacrifices and Greece and Roumania gave cordial support, but the efforts were wrecked by Bulgaria's double dealing. It was now the duty of the Allies to help heroic Serbia threatened on two fronts. They were closely co-operating to this end without weakening their own fronts. They meant to ensure for Serbia, Greece and Roumania respect for the treaty of Bukarest, of which they were guarantors. M. Viviani ridiculed the comparison of the landing at Salonika with Germany's violation of Belgium. He concluded: —The British and French Governments are agreed regarding the importance of the forces to be employed. We are in perfect accord with General Joffre. Russia has expressed anxiety to join in aiding Serbia, and to-morrow her troops will be fighting side by side with ours. Never has accord between the Allies been closer and more complete, and never have we been more confident of a common victory.

French Foreign Minister Resigns.

LONDON, October 13. PARIS —It is officially announced that M. Delcasse, Foreign Minister has resigned. The resignation has been accepted and M. Viviani will take the portfolio of Foreign Affairs in addition to the Premiership.

Defence of Serbia.

Determination of the Allies.

LONDON, October 13. The Chairman of one of French Parliamentary Commissions stated, in an interview, that competent authorities calculated that there are three hundred thousand allies at Salonika, sufficient to safeguard Serbia. He says that the Commission is resolved that this shall be accomplished without delay, despite every obstacle.

Russian and Italian Assistance.

The "Temps" remarks that the debate in the Chamber emphasises that Russia and Italy must liberally assist the British and French in defending Serbia.

Greece Must Act.

PARIS, October 13. The Paris edition of the "New York Herald" states: —"The action of the Kaiser in forcing King Ferdinand to leave his ambush, has deprived King Constantine of all his chances of remaining on the fence. He must descend on the Allies side. Germany's Balkan adventure will be advantageous to the Allies, who possess vast reserves of men and munitions. The more troops Germany sends to the Balkans the less difficult it becomes for the Allies to carry the war into Germany. The Allies in fact control the situation both here and in the Balkans. Not since the war began have the military and political horizons been clearer. Pessimists would do well to think again.

East and West, the Main Theatres.

On the other hand the "Times" military correspondent still regards the French and Russian frontiers as the main theatre and doubts the advisability of the Allies

TELEGRAMS.

starting a great campaign in the Balkans because Germany beckons thither. Thus despite the fact that he considers that in the absence of Greek or Roumanian intervention only the despatch of an allied force of 300,000 men can enable Serbia to withstand the Teuton-Bulgaria attacks. He argues that we should press the offensive in the west, while Russia should strive to the utmost to build up new armies with complete equipment. The correspondent does not touch on the possibility of Italian help in the Balkans, although the Italian Military Attache in Athens has left for Salonika to confer with his Anglo-French confreres. An official note published in Italy declares that the momentary absence of Italian troops from Salonika does not imply the deliberate abstention of Italy or refusal to intervene.

France's Aerial Navy.

Air Dreadnoughts, and Cruiser Planes &c.

LONDON, October 13. NEW YORK. —A despatch from Paris describes the first inspection by a party of British and American journalists of the great aerodromes containing the newest and most wonderful additions to the aerial navy. The recent developments are such that the account reads almost like a romance. The aerial navy is formed of divisions and squadrons with battle planes, cruiser planes, scouts, and torpedo planes all heavily armed and carrying three-inch cannon and mitrailleuses. As we entered the vast enclosure a monster battle plane loomed thirty feet high and a hundred and thirty feet across a number of its planes. This is the first actual realisation of a battle plane, other aerial dreadnoughts not having proved practical. Then rose this monster of the fleet carrying a crew of twelve and two cannon on its wings throwing three-inch steel projectiles. The machine was as steady as an ordinary biplane. Next rose fleets of armoured cruisers over a front of half a mile, heavily armoured. They rose almost vertically at a speed of ninety miles an hour. Soon there was a roar of three-inch guns overhead, and one daring flier fired his gun while plunging. Soldiers make capital operators after three months' instruction. Numerous schools are equipping many thousands for this new and terrible aerial war in which France takes the lead. These squadrons will soon begin attacking the enemy's communications and railway junctions with demoralising effect.

Latest Paris Communique.

LONDON, October 13. PARIS. —There was heavy fighting and cannonading along the front. The communique says that the Germans delivered a night infantry attack north eastward of Souchez but were everywhere completely repulsed as were the pre-ceeding attacks. There were particularly violent bombardments between Somme, Oise and along the Aisne. The German batteries violently cannonaded the region south of Tahure and eastward of Butte off Mesnil. The French guns replied effectively while the French infantry was advancing from trench to trench eastward of the works known as "Trapeze." There has been fierce fighting with trench engines and artillery in Lorraine. The Germans after a complete failure of their attacks on Ling and Schratzmaennle renewed their efforts in the evening. Another artillery preparation was made on the entire front but the German infantry was able to gain footing only sixty yards on one front trench and the counter-attack enabled us to reoccupy that portion immediately. The French aeroplane squadrons have been very active in attacking the German railways in the Oise region where troop movements have been reported.

Artillery Duels.

Continued French Progress.

LONDON, October 13. PARIS —A communique says: —The enemy in the afternoon bombarded very violently the trenches we captured yesterday north-east of Souchez when we took 154 prisoners.

An intense artillery duel occurred south of Somme and on the Aisne front.

Our progress continues in Champagne towards La Goutte ravine, which we can and westwards.

Attempted enemy attacks in Lorraine and the Vosges completely failed.

Vigour of the French Attack.

LAHORE, October 13. LONDON, October 12. —Bernhardt Keilernan, writing in the "Flagstaff" from near Lilla, says that in the last few days the French have fired over three million shells. The German losses are naturally heavy. He expresses a belief that the whole of the Champagne army must be sacrificed. The French have attacked the whole line with unparelled vigour and courage. ("C and M. Gazette" cable.)

A Successful Air Raid.

LAHORE, October 12. LONDON, October 12. —The "Echo Belge" learns that an air raid over Ghent and Courtrai on Friday was extremely successful. Every hangar and aerodrome was burnt out and houses were fired. ("C. and M. Gazette" cable.)

Fabre the Naturalist.

LONDON, October 12. The death at the age of 91 of the French naturalist, M. Fabre, is announced.

RUMANIA.

THE SITUATION IN THE BALKANS.

Light From Russian Newspapers.

Rumania's Sordid Auctioneering.

SIMLA, Oct. 13. A number of interesting translations from Russian papers are published in the current

TELEGRAMS.

"United Service" journal. They throw much light upon the situation in the Balkans. The following are extracts:-
The "Novoe Vremya," dated the 10th July, says a diplomat accredited to the Court of Bucharest gives us the following account of the present state of the negotiations between Rumania and both groups of opposed powers in dealing with the Triple Entente. Her claims have continually increased with the duration of the war. In September 1914 she asked for Transylvania and part of Bukovina. On the allies consenting to this, the Premier Bratiano pointed out the extreme difficulty of her declaring war before February in view of the opposition of the Court and the unpreparedness of the army. In February, however, he raised the question of wider territorial concessions in Bukovina, and of new compensations in what is called the Temeshvar Banat, which lies north of the Danube. M. Bratiano's insistence on the question of Banat has given rise among the Entente diplomats to the conviction of Rumania's want of sincerity, especially in view of the fact that with the retirement of our armies from Galicia she has revived negotiations with the Austrian Ambassador. It is true that M. Bratiano was acting obviously.

GREAT BRITAIN.

Improving Female Education in India. A Deputation to the Secretary of State. Scheme Receives Very Cold Reception.

LONDON, October 13.
Mrs. Fawcett headed a deputation at the India Office to urge the importance of improving the means for female education in India and the appointment of a Committee to investigate the matter.

Mr. Chamberlain replying agreed as to the importance of female education in India and he in no way underestimated the influence of women in India on the life of the Community but the question of female education in India required most delicate handling. The Memorialists claimed widespread demand in India for the tackling of the question. He was unable to trace any such representations in India through channels now available to the native population, more than ever before, such a movement should originate in India rather than in London. He was not disposed to appoint a Committee. He did not know if the Indian Government would welcome the project. He would transmit the memorial to the Indian Government without any recommendations, not desiring to prejudice and decision of the Indian Government on it, but the moment in any case was inopportune. The scheme would involve great financial outlay, and the moment when the Empire was at stake was not the best for the careful study of such a vast problem. Moreover the Education Department had recently been entrusted for the first time to an Indian gentleman. This was an excellent reason for waiting to see what recommendations, if any, he would make.

The Princess Arthur Operated Upon.

LONDON, October 13.
Princess Arthur of Connaught has been operated upon for appendicitis. Her condition is satisfactory. (The Princess is the Duchess of Fife and King George's niece Sister's Daughter.)

His Passports Handed Over.

LONDON, October 13.
The Bulgarian Minister in London has been handed his passports.

Half Penny Postage Abolition Abandoned.

LONDON, October 13.
In the House of Commons to-day Mr. Herbert Samuel announced that the proposal to abolish half penny postage had been abandoned but the half penny rate for newspapers would be confined to those weighing not more than six ounces. It was proposed that the press rates for inland telegrams would be modified.

Changes in Reuter's Company.

LONDON, October 13.
Mr. Roderick Jones lately General Manager in South Africa has been appointed General Manager of Reuter's Telegram Company and Mr. Clements hitherto Assistant Secretary becomes Manager and Secretary in succession to Mr. Bradshaw who has retired after forty years service.

Sugar Commission's Warning. To Wholesale and Retail Dealers.

LONDON, October 13.
The Sugar Commission has issued a strong warning to wholesale and retail dealers in sugar against charging over fixed prices and threatening to cut off the supplies of offenders.

Cotton as Contraband. Further Measures to Prevent Supplies.

LONDON, October 13.
At question time in the House of Commons, Sir Edward Grey said that raw cotton, cotton waste and cotton yarn were all contraband. Every possible precaution was being taken to prevent them from reaching Germany. It was intended to declare contraband forthwith cotton piece goods, and other cotton products and to prohibit the export of such goods which are capable of being used in the manufacture of explosives to neutral countries contiguous to Germany and Austria.

The Indian Civil Service. Lord Islington's Bill.

LONDON, October 13.
In the House of Lords Lord Islington introduced a Bill enabling persons during the war, and for two years afterwards to be appointed or admitted to the Indian Civil Service without examination.

A Houston Liner Sunk.

LONDON, October 13.
The Houston Liner "Halizones," homeward bound from India, has been sunk. The crew was saved.

A British Success in the Cameroons.

LONDON, October 13.
The Press Bureau says that the British, under Lieut.-Colonel Haywood, after thirty hours' engagement, captured Wumbyagas in the Cameroons, which forms a marked advance in the southern region. The enemy in considerable force are being pursued.

Reuter learns that with the return of the dry season active operations will be resumed both north and south.

RUSSIA

Great Russian Victories. Germans Repulsed Everywhere.

LONDON, October 13.
PETROGRAD. The communique confirms the details of the Russian victory on Strypa which was gained after the storming of the enemy's last line of defence and strong fortified work and repulse of violent counter-attacks. Desperate fighting continues in the Dvinsk region. The Germans northwest of Illukst captured part of Russian trenches but the Russian artillery forced the Germans to abandon the trenches and the village on the southern shore of the Lake Demmen northeast of Novolaxandrovsk. The Russians covered by fog suddenly at dawn on 10th instant without firing a shot attacked and carried three lines of trenches on the Lake Shore capturing prisoners and machine guns. The Russians were also successful on the northern shore of the Lake Brisviatzi. The Russians south of the Lake Obol crossed the river Prorva and occupied three villages. They also captured the Isthmus at the northern end of the Lake Boguinskoe. The Germans were dislodged with bayonet from the village southwest of Pinsk and fled in disorder losing heavily under maxim fire. The Russian cavalry made a successful series of raids south of Pripet on the left bank of Styra. The attempts of enemy to cross the Styra below Tcharotrysk were unsuccessful.

Hard Fighting & Bold Russian Onslaughts. The Enemy's Disorderly Retirement.

LONDON, October 13.
LATER.—The victory on the Strypa was the result of hard fighting and bold Russian onslaughts. The centre was the Galician village of Haivorenka, west of Trembovia. The Russians had the upper hand of the fighting on the 10th instant and followed up their success on the 11th. Besides taking two lines of trenches, they stormed a fort and farm on the hill east of the village. This work, according to a communique, consisted of an elaborate system of covered trenches, connected by a corridor, with armoured loop-holes, and surrounded by a double line of entanglements. Two hundred and fifty two survivors of the garrison surrendered with a gun and three Maxims. Subsequently, the Russians made a fresh effort in the same district, and forced the enemy's lines on Mount Makova, where they captured a whole Austrian Battalion. These successes led to a general disorderly retirement of the enemy in the whole sector, the Russians closely pursuing. They entered Haivorenka over a burning bridge and crossed the Strypa the same evening. The Cavalry sabred the fleeing Austrians and captured a convoy.

THE RUSSIAN ARMIES

A Vast Offensive Beginning.

PARIS, October 13.
A telegram from Petrograd says:—The Russian Army is now capable of taking the offensive on a vast scale. Owing to the transference of forces from the Russian to other fronts, the German effectives have become so thin at certain points that in order not to weaken the firing line by the formation of escorts, they have received orders not to take prisoners. The German Army in Poland is becoming embedded in a bog, harassed by bands of sturdy "franc tireurs."

GERMANY.

German Textile Factories Closing Down.

LONDON, October 13.
AMSTERDAM.—German textile factories continue to shut down owing to lack of raw material.

Submarine Attack on German Vessels.

German Transport Destroyed.

ALLAHABAD, October 13.
A Petrograd official communique states that a British submarine shelled and destroyed a transport near the coast.

Zeppelin Destroyed in a Storm.

LONDON, October 13.
A letter from Brussels says that a Zeppelin was destroyed in a storm on September 7th, and several of the crew were killed.

AUSTRIA.

Demand for the Precious Metals. Government's Appeal to Public.

LONDON, October 13.
The Austrian Government has appealed to the public to bring all gold and silver jewellery and plate and other articles of these metals to the mint. Persons who surrender gold and silver are promised full payment in bank notes.

NEW ZEALAND.

New Zealand Sends 28,000 Troops.

LONDON, October 13.
WELLINGTON.—The new Zealand Parliament has been prorogued. During the final sitting of the House of Representatives Colonel Allen, Minister of Defence stated that the total number of men gone to the war was 28,000, and ten thousand more were training. There had been a decided increase of reinforcements by 15 to 20 per cent. According to 1911 census there were 193,000 men of military age in the Dominion. The Minister did not doubt that the appeal to patriotism would secure the full number required.

ITALY.

Signor Salandra's Expected Statement.

LONDON, October 13.
Signor Salandra returns to Rome to-day from his visit to the King and the General Staff. He will announce the decision regarding Italy's participation in the Balkan campaign at the Cabinet Council.

UNITED STATES.

Another American Note to Germany.

LONDON, October 13.
WASHINGTON.—A fresh note to Germany on the subject of "William P. Frye" insists on the removal of passengers and crews from the American ships destroyed by submarines to a safer place than the ships' boats.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)
(By Wire.)

SIMLA.

Secretary of State's Message. The Various Fronts.

SIMLA, October 13.
The following telegram, dated the 12th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The French have made progress and the Russians have retaken the positions near Dvinsk.

A later official report intensifies the German defeat in La-Bassee-Lens sectors. At only one point the enemy got nearer than 40 yards, and here they were immediately expelled. The enemy employed 28 battalions in the attack. The losses are estimated at 7,000 to 8,000 dead, the British loss being 500. The French report marked progress in the wood west of the Angres-Souches road. Ground was also gained elsewhere. In Champagne the French gained ground northeast of Lahure, and in the southeast captured a redoubt. Serious artillery action occurred elsewhere.

The Russians have retaken Carbutovka, 9 miles northwest of Dvinsk, and south of Dvinsk they dislodged the enemy from the trenches. Further south the initiative again passed to the Russians and a group of villages were captured.

The Serbians report that they have abandoned Belgrade and retired to the first advanced positions adjoining the city, the occupation of which has given the enemy no military advantages.

M. Venizelos, in the Greek Chamber, said that Greece ought not to allow Bulgaria to crush Serbia. It is Greece's interest that Bulgaria should be crushed. If Bulgaria conquers, Hellenism will be vanquished.

Simla Municipality's farewell address to the Viceroy.

SIMLA, October 12.
The presentation of a farewell address to H. E. Lord Hardinge at noon to-day by the Simla Municipal Committee brought to a close, the series of farewells organised in honour of the outgoing Viceroy. It was a simple but pretty function. The Municipal Commissioners in a body with the exception of Mr. Astbury waited upon H. E. Excellency at the Viceroyal Lodge and Colonel Burlton, Deputy Commissioner as President read a beautifully illuminated address.

"Four and a half years have passed since we had the privilege of welcoming Your Excellency to Simla and we can now look back with gratitude to the liberal assistance which the Municipality has received at your hands. The improvements which have been carried through would not have been possible had we not met with your sympathy and support in our schemes and the unceasing interest taken by Your Excellency in this hill capital of India. You are responsible for a further programme of improvements which has been submitted to the Secretary of State. It is during the period of your Viceroyalty that Simla has been transformed from a town of oil to a town illuminated with electricity and when in the future still further improvements are effected in the water-supply and sanitation it will be with grateful hearts that her citizens will remember how much they owe to Your Excellency. This vast Empire of India has prospered in many ways during Your Excellency's tenure of office. Abundant harvests have increased her material prosperity. Great sanitary and educational measures for her health of body and mind have been inaugurated and Simla has benefitted in no small measure by the change of capital. A little more than a year ago the British Empire joined with her Allies in Europe and in the East in a life and death struggle against aggressive enemies. Never before has India been called upon for such efforts and for such sacrifice. That call she has willingly obeyed sending of her best to aid the Empire, in its hour of need and she has cause to be grateful in that at so critical a period of her history Your Excellency's term of office has been prolonged though for a space that she may still feel the guiding hand which has led her through the times of peace and prosperity and through a year of

TELEGRAMS.

this world-wide war. Examples of fortitude can never fail to draw the hearts of men and we would take this opportunity of humbly expressing our admiration of the great courage shown by Your Excellency in the face of grave and personal danger. We desire on behalf of all classes of the community to acknowledge Your Excellency's kindly sympathy and generous hospitality extended to the citizens of Simla and to their children and it is a source of gratification to them that the revered memory of the late Lady Hardinge will always be associated in their hearts with Lady Hardinge's Cottage Homes and with the children's annual fete which she so graciously inaugurated.

The address was formally presented in a handsome silver casket.

The Commissioners were then presented to His Excellency and they were Colonel Burlton, President; Major Norman White I. M. S., Captain Action, I. M. S., Rai Bahadur Jai Lal, Mr. Mir Mahomed Khan, Mr. Phemps, Members and Mr. Johnstone as Secretary.

H. E. the Viceroy's Tour.

SIMLA, October 13.

H. E. the Viceroy visits Bikanir in the latter part of November. His Excellency will open the Jhelum Canal and visits Lahore early in December.

The Triple Irrigation Project.

SIMLA, October 13.

The opening of the great pier of the Upper Jhelum Canal, which completes the last of the three works connected with the "Triple Irrigation Project," takes place, as at present arranged, about the 9th December, the Viceroy turning on the water in the presence of the Lieutenant-Governor of the Punjab and a large and distinguished gathering, including Mr. Ward and other officers of the Punjab Irrigation Department.

Sir Ali Imam's Future Movements.

SIMLA, October 13.

Several wrong and unauthenticated news have appeared in certain newspapers about Sir Ali Imam's departure from Simla and his sailing to England. The former has already been contradicted and the latter (that he will sail for Europe on 5th November) is also wholly unfounded and incorrect. Reaching Delhi on the 2nd November he will stay there up to 2nd of December. On the 12th of December he will sail from Bombay for England by the steamer "Khiva."

CALCUTTA.

The Ichapore Dacoity.

CALCUTTA, October 13.

The dacoity committed on Sunday night in the village of Ichapore, in the Howrah District, appears to be the work of some local Mahomedans. The gang was armed with one or two muzzle loading guns and carried away property worth about Rs. 500. It is reported that some arrests have been made.

BOMBAY.

Mr. Kelkar of the Mahratta Acquitted.

POONA, October 14.

The defamation case in which Mr. N. C. Kelkar, Editor "Mahratta" is charged with defamation in connection with the Municipal elections was decided to-day by the City Magistrate, Poona, who acquitted Mr. Kelkar.

The Protection of Pilgrims Act.

BOMBAY, October 13.

The Bombay Protection of Pilgrims Act has received the assent of the Governor of Bombay and the Viceroy.

The Police Inspector Murder.

Further Particulars.

POONA, October 13.

Details of Jaffer Imam Police Inspector's murder are as follows:—

Mr. Jaffer Imam, Police Inspector, on special duty at Gu to investigate the Berrad gang offences was shot dead on the 10th instant at about 8 in the night. While going to Gujnal from Suddhal Station two shots came through "Jawari" crops struck him near his head, death being instantaneous. The next morning the Police Officers and the District Magistrate went to the scene of the crime. The murdered officer's body was brought to Belgaum yesterday evening and taken in big procession to the Mahomedan burial ground with Police honours. A party of police forces accompanied the procession in uniform. People of all communities and creeds were present at the funeral ceremony. Mr. Jaffer Imam was born in 1868 and met his death at the assassin's hand after 27 years of faithful service to the Government. Great sympathy is felt for the family of the Police Inspector.

Printer Fined Rs. 50.

BOMBAY, October 13.

To-day the Chief Presidency Magistrate disposed of a case in which K. G. Joshi, Proprietor "Dyansagar Press" was charged under Press Act with having failed to mention the printer's name in a book printed in his press. The accused was convicted and fine Rs. 50.

ENCOURAGING INDIGENOUS INDUSTRIES.

Bombay Government's Press Note.

A Committee to Investigate Matters.

BOMBAY, October 12.

The Bombay Government have issued the following Press Note:—Representations have reached the Government from time to time that measures are necessary to ensure that Indian industry shall be able to take advantage of the openings created by the war and Indian manufacturers

shall have a fair chance of competing successfully in the supply of the articles hitherto obtained from Austria and Germany. As a result of these representations an informal meeting was recently held at the Council Hall, Poona, between the representatives of the Government and the leading commercial men of different communities. In consequence of the opinions elicited at this meeting His Excellency the Governor-in-Council has decided to appoint a Standing Committee of advisers of this particular subject to be constituted as follows:—

Two members to be nominated by the Chamber of Commerce, Bombay; two members by the Millowners' Association, Bombay; two members by the Indian Merchants' Chamber and Bureau, Bombay; one member by the Ahmedabad Millowners' Association; the two remaining members and the Secretary will be nominated by the Government. Steps will be taken to provide for correspondents in Karachi and other centres. The functions of the Committee will be to examine the projects and suggestions submitted to it, to advise as to their practicability and the extent to which they need Government support and generally to collect and co-ordinate information on all subjects connected with the furtherance of indigenous industry. The first Secretary of the Committee will be Mr. G. A. Thomas, I. C. S., who will take charge of his duties on or about 1st November. The names of the members nominated by the Government and the Associations above mentioned will be notified hereafter.

SOUTH INDIA.

The Coonoor Abduction Case.

COONOOR, October 13.

The defence put the following amongst other letters and asked witness (Miss Marie Reilly) to write to dictation. "You must excuse me for troubling you. Would you kindly send me Rs. 70 or 80 as I want it in a hurry as I want some things and am going to bolt to Madras. Will you be so kind as to do it as my people won't let me work or go out at all. Will you also drive me in your car up to Madras on the 14th night at 12 o'clock. I will be most thankful to you but do not mention a word to any one because I am doing it without the knowledge of anyone, and I will return the money when I get some work at Madras. Yours truly, Marie Reilly."

When witness came to the portion 'my people', counsel wished her to state what she meant by 'my people'.

Continuing the witness said:—I knew the names of the first accused only at Connemara Cottage. Miss Violet Reilly told me his name. As I have already told you before, Mrs. Newman introduced me first at 7-30 p. m., and about five minutes after Violet told me his name. He was introduced to me as Mr. Rungasamy. I was not pleased with the introduction. He did not speak to me. When Violet and Rungasamy came two other men came. They were also introduced. Mrs. Newman did not mention their names, but I was introduced as Miss Marie Reilly. I did not shake hands then. I said "good night." I did not shake hands with Rungasamy. This was the first occasion when Rungasamy came. This introduction was on the Wednesday after the Saturday we came to Connemara Cottage. Before I reached Connemara Cottage I knew no Sait. One of the other men was Rungasamy's brother and the other Layocah. The same four people came often. The second visit by them was three or four days after. On the second occasion I did not speak to Rungasamy, nor did he speak to me. Before the occurrence I have written about these people came three or four times. On none of these occasions did I speak to Rungasamy nor he to me. She did not speak about the fortune. I do not know Mali Rungasamy. Mali Rungasamy used to work at our cottage. I saw him there for a month, I never saw him at Connemara Cottage, as I was always inside.

Witness was then shown pages of a loose diary which she admitted as her writing yesterday. She at once said:—I was always given something to drink and then pen and paper by Mrs. Newman. I do not know what I wrote. I was not in my senses. I know the contents of the paper just put into my hands and taken away. It is something about a Sub-Inspector calling. I do not remember the rest.

Mr. Walker here objected to the defence Counsel's question regarding the contents of the paper.

The Court.—Defence Counsel wants to show the attitude of the witness.

Witness (Marie Reilly)—I made a mistake yesterday. I have already said I was given something to drink. The mistake is that the handwriting is something like mine. Witness then began to cry and walked out of the Court room.

At this stage Mr. Walker suggested that another witness may be gone on with.

Mr. Gonsalves asked the Court to note that whenever an important point was reached the witness assumed this attitude.

The case is proceeding.

A Missing Envelope.

In the abduction case, on Friday afternoon, an interesting incident took place which was not telegraphed. At the close of the evidence of that afternoon Mrs. Newman (the second accused) complained that of some papers which were taken away from her daughter only one was sent to the Court; another letter was brought by the Superintendent, but the envelope was not produced. The Magistrate sent for the Sub-Inspector who had taken the papers from Mrs. Newman's daughter. The Sub-Inspector when questioned, first denied he took any envelope. Then the daughter and the son of Mrs. Newman were examined after being sent for. They were placed in different apartments and examined one after another. They both spoke about the envelopes. The address thereon. The Magistrate and the Superintendent put searching questions, and the children stood well. The Sub-Inspector was then confronted with their evidence, and he replied he might have taken the envelope. He also undertook to search for it. Miss Norman Newman was directed to search for the chit brought to her from Mrs. Newman in the Sub-Jail by the Sub-Inspector for the delivery of the papers.

Anamal, a servant of Miss Adolphine Reilly was cross-examined by Mr. Gonsalves and deposed that there was no uproar in the house of Miss Reilly at the disappearance of Miss Marie Reilly. Adolphine Reilly had been to Ootacamund in August and she informed the witness she was going in connection with some repairing work at Longwood Hotel. Witness did not know on what connection she was summoned to give evidence. She did not know anything about the case. She made no statement

to Police in connection with the case. The first time she gave any evidence in connection with a case was before that Court.

The Court rose for the day.

Miss Violet Reilly Cross-Examined.

COONOOR, October 14.

The further hearing of the Abduction Case was resumed to-day before Mr. J. Gray, First Class Magistrate. Mr. S. A. Walker, Solicitor, wanted Miss Violet Reilly to be examined in camera on the ground that she was not strong enough to give evidence in the open Court. Mr. Gonsalves objected on the ground that he was instructed to give as much publicity to evidence as possible. The Court was then cleared barring the relations of the accused and the Press Representatives.

Miss Violet Reilly being cross-examined deposed:— "I was particularly friendly with them since the time I stayed with them in March and April. Marie Reilly would listen to me to anything. When I stopped with Miss Marie Reilly at Cottage I talked to her about her property but on her leaving the house, I told her that if she did not take care of her property her brother and sister would do her out of it. I told Miss Marie she should go out on her own accord. I told her she should be free from the influence of her brother and sister. Miss Marie Reilly listened to my advice. All this happened when I stayed with Marie Reilly at her house known as "Cottage." Nobody was present when Rangaswami and I spoke about Marie Reilly leaving her house. There was no one present when Rangaswami told me that a carriage had been arranged to meet Miss Marie Reilly at Hillgrove Hotel. Miss Marie Reilly might have written to me. I know Miss Marie Reilly's hand-writing, it is a big school girl's hand writing."

At this juncture Mr. Gonsalves handed to the witness a number of letters that were in the search list and asked her if these were Marie Reilly's hand-writing. Witness said that all the letters and leaflets of diaries shown to witness were Miss Marie Reilly's hand-writing. "I remember the occasion when Miss Marie Reilly came to stay with me in Ootacamund. I gave Miss Marie Reilly no instruction how she should travel by rail or road. I would not expect any girl to come walking to Ootacamund but Marie Reilly came walking. Marie Reilly had blister on her feet as the result of her walk. I do not know if Marie Reilly walked with bare feet, I think she had shoes. I was not with Marie the whole time she was in Ootacamund. She might have seen Miss Blackwell. Marie was to have come straight to me at Ootacamund but she did not do so, as I met her casually, where in Ootacamund I do not know. I did not go to the toll gate to meet her and I did not take her. She did not tell me where she was before I met her at the toll gate bar. Marie Reilly had no money when I met her at the toll gate bar. When I met Marie Reilly I felt sorry for her and I did what I could for her. When I went to Ootacamund Rangaswami was seeing me and had made necessary arrangements for food etc. Rangaswami had motor cars and carriages and he could seem to be convenient in Ootacamund. No one saw us, Rangaswami and myself, going to Clifton. An Ayah working at Connemara Cottage used to bring the food while I stayed at Clifton. I have seen the same Ayah at Clifton 15 years ago. At this time Clifton was engaged. I was arrested on the 24th of September and released on bail."

(LATEST TELEGRAMS.)

(REUTER)

Two more German steamers carrying copper and iron ore have been submarined off south of Sweden.

Papers in England welcome M. Viviani's assurance of strong allied action on behalf of Serbia while not weakening the Western or eastern Fronts. They generally insist that Greece cannot long continue a neutrality which the allies may shortly find intolerable.

The French Cabinet met after the Chamber under the presidency of M. Poincare and discussed the military and diplomatic situation. This was an unusual event and the fact that M. Viviani did not make a single reference to Italy's co-operation in the Balkans was much commented upon in the lobbies of the French Chamber.

PARIS.—The "Temps" says that Germany has called up men of fifty who have been enrolled in the Auxiliary Landsturm.

AMSTERDAM.—The "Telegraph" learns that during the transport of German troops in Flanders a serious railway accident occurred. The number of dead is not known but a Red Cross train was immediately despatched. Another German train near Zeebrugge fell into the canal and 85 soldiers were drowned.

ALLAHABAD, October 14.

The following are the Pioneer's special cables:— LONDON, October 13.—The "Goteborgs Posten" (Sweden) publishes an article by a writer just returned from Berlin. It states the people are becoming impatient and asking why the army has not reached Paris, why General Von Hindenburg is supplied with ill-trained Landwehr when the Crown Prince is inactive with good troops, why the number of bank notes has quadrupled, if the financial situation is really good and why the British Colonies have not revolted. The writer adds that despondency and disgust with the war are general throughout Germany. People of various classes from officers to labourers who are said to have looked forward to success on the eastern front as a certain means of securing peace apparently now doubt whether an eastern success is obtainable. The enormous losses there are now known and the people realise that the time is approaching when only schoolboys and old men will obey the summons to arms.

The "Central News" Hague correspondent says that a private report from Frankfurt states that many German reservists who used to reinforce the loss in the front refused to fight until their officers and other sections compelled them by means of swords and revolvers. Similar incidents elsewhere have produced a disagreeable impression in German Military circles.

A "Berne" telegram to the "Matin" states that the German papers dare not admit that the crossing of the Danube cost terribly heavy losses.

After considering France and Russia the "Journal" opines that probably it will be necessary for Britain to furnish the necessary men and the Government having taken the decision must make its military resources equal there too. None of us can shrink from the practical logic of an undertaking we approve of as touching our honour and interests.

జూబులు

I
స్మృతింహ శతకము.

అయ్యా,

నుమనోహరము, స్మృతింహ శతకము మొదలగున నెన్నెన్నో మనోహరములు వ్రాసిన, శతకములు తుల్య ప్రబంధములుగావున వానివారి కీర్తనలునున్న ఎవరు ఆలోచించిన ట్లగపడదు. తిక్కనాది మహాకవులు రచించినను శతకములకు గౌరవము లెగ్గియే మున్నది. స్మృతింహ శతకమును జెప్పుచుంది చదివినయే యుండవచ్చు. వానిని చదివిన పిదప రామలింగ శతకమును జదివినచో, "హస్తాంబు లి నమరుం డొక్కరుండును లేడు" "కాశీకి బంధువుల కిట్లు యేటికి" మొదలగు కొన్ని సమాన పద్యము లనుపటలకు రెండింటికి నొక్కడే రచించినది తోచుకొనినచో మఱియు స్మృతింహ శతక కవిత్వాధోరణి గూ అడిగదు. మూలం కవిత్యనుకలనె మున్నది. రామలింగ శతకమునకుంజె, స్మృతింహ శతకములందు మామముత్యములనుటచేతను, ప్రాబంధినితమ తెన్నునకునుటచేతను మఱి యుంకొన్ని యితరకావ్యములచేతను అడిగదు. మూలం రామలింగశతకమును రచించెను యూహించుట స్వాభువమే యని తోచుచున్నది.

కాకినాడ, పేమూరి శ్రీనివాసరావు

II
సంతకము దుస్సీత.

అయ్యా,

మాది తాలూకాలోనున్న అయిన కేమిప్రయోజనము? రైలు ప్రేమచున వెళ్లకలదు. పోయిన (కోర్టు లేనందున) పండ్లెరు దైన్యము బుడలో ఆవశ్యకముతూ వెళ్లకలదు. ఇంతటితో తీరితేనే నాలుగు ఏటలు పాడే పాట వలెను. అంతలో మొదటిదాని, అది గ్రామమునకు రెండువర్గాలందులో నున్నది. బాకీ నాలుగు వర్గాలందు ఆకల మునియెను. కేవలము అన్ని నుమారు 2 1/2 మైలుల కిక్కిన దొడ్ల సంగతి ప్రజలము మనకు అవసరము. ఈ రెండు వయస్సు ప్రస్తుతము నడిచెను. ఈ యేరు వర్ష కాలము నాలుగు మాసములలో నుమారు 2 1/2 మాసములు పూర్తిగ నుండుటెల్ల బాటుటవ వీలే కాదు. ఇక వాగునందులి యెరులరా యిది యాగ్రామమునకు నాలుగు మైళ్ల మామయలో నున్న సామెలుకేట అని గ్రామపు చెరువు యొక్క చుట్టును నీరు ఈ నీరు రావలయు. విరివి గలదియై యీ కాలములో మా గ్రామము లోని నీరు మాత్రమై తనవతోడుగా తీసికొని యాగ్రామమునొద్ద నుమారు 80,40 గజములు పడవలైన అయ్యగ్రామమున మాత్రమై చూపుచు ప్రవహించును. ఇదిపాడే ఆరోజులలో పాటుటకు శక్యముగాదు. కాని బల్లకట్టుపగైరాటు ఏమిలేనందున దీనికి ఆకల ప్రక్కనున్న నాలుగు మామకొనుట వగైరా వసతులుగాను కొందరు తెప్పలనహామనుకల్ల అతిప్రయాసనినాద పాటుదును. అపరిమితవర్షములకల్ల నిన్నటిదినమునానాగునై నుడవారిందిరి సితియించుండగా నుమారు 20 సం॥ వరుసుగల వివాహమైన తెగకట్టపాడు సభకుతెప్పల సాహాయ్యముననే, వాగు దాటి ఆరలి దరి చేరి సామంకాలము తిరిగిరాదని తెప్పలు వగైరా లెనందున ప్రాద్దుశ్రుతిమన్నుండనను సభువుల సహాయమున ఈకలదరాదలచి ఒకయెద్దులహామను వచ్చుచు అకాలకృత్యుడేవసాత బడినాడు. అట్టిసంక్షుల మరదనధి వర్ణనాతీతము. అతనితోఁజను కొందరు తెప్పలసాహాయ్యమున అక్కడే వెదకిరిగని ప్రయోజనము లేకపోయెను. శతకు నిమిత్త మికను వెదకుచునె యున్నాడు. కాని యంతవరకు శతము కనుపించలేదు. ఇంతేకాదు. అది రెండోవ రోజులక్రిందట ఒకటపానుంకొనడ ఏటివారే జడిగడట. కారకు గవర్నమెంటువారు మాకప్తములను విచారించి ఒకవడగని బల్లకట్టుగాని సొన్న సుచేయించ ప్రార్థితులు.

పురవాసి.

III

కృష్ణాజిల్లా జగ్గయ్యపేట గరింపునూలు.

అయ్యా,

ఈనెల 8వ తేదీ ఆదివారము పగలు 3 గంటలకు జగ్గయ్యపేట గవర్నమెంటు పాలికాపాతరాలలో పాలికలు యావస్థలోకిని జహంనూనోన్నము జరిగెను. నందిగామ తాలూకాతహాకర్లవారు నుగ్గి. మహమ్మదు మొహిద్దీన్ హుస్సేన్ సాహెబు బహదూర్ గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. ఇక్కడ చుట్టేను గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్తులును గొప్ప గొప్ప సామంతులును చాలమంది విచ్చేసిరి.

నూలు బిల్లింగునూ వచ్చినవనూను సరిపోయినది కాదు. ప్రభువున కరతాశధ్యులతోను బ్యాంకువాద్యులతోను గ్రామఫోక పాటతోను అగ్రాసనాధిపతిగారు అగ్రాసనము నధిష్టించి. పిమ్మట పాలికలు భగవత్పూర్ణుడవేసిరి. అటుపిమ్మట కమిషనరీలాటకు జడకోపుకోలాటము బహు విశ్రమిత్తముగా జేసి దప్పించువ్వి జడలకు బహు ఆహ్లాదకరముగా ముండెను. ఒక పాలిక శ్రీనిధ్యులకుంచి యుక్తియుక్తముగా నువ్వకించెను. ఇదివరలో నిక్కడ అత ధైర్యసాహసములతో నువ్వకించిన పాలికలు గలరు వారు తోచలేదు. ఆ పాలిక పలికిన పలుకులు బహు శ్రవణాంధులుగా ముండెను. పిమ్మట ఒక నాల్గవరగతి పాలిక పాలికలకు పాటతో డ్రెస్సు బోధించెను. సాధారణముగా ఉపాధ్యాయులునాడ అబద్ధబోధించేవని నా అభిప్రాయమైయున్నది. ఇది అంతయు మాదిరిచ్చిన ఉద్యోగియులలో కొందరు అభావితాసాధకులు లై యావై పాలికలకు తక్షణమే కొక్క పూర్వకమైన బహుమానములు చేసిరి. పిమ్మట అగ్రాసనాధిపతిగారు, తదితరులను శ్రీనిధ్యయొక్క లాభములను మచ్చటింది పాలికలు యావస్థానికి బహుమానములు పంచివెట్టిరి. మిగిలినవారు బుజ్జెలు, బంగారు చేయంతి పువ్వులు, ట్రంప్ వెట్టెలు మొదలైనవి విలువగల బహుమానములుగా ముండెను. మహారాజరాజశ్రీ గరిజే సత్యవారామున తెట్టిగారు పాలికావత్తుములందు దునుగలిగి మూస న్నొంకి మిరాములను పంచివెట్టిరి. ఈ బహుమానోన్నములను నుమారు రూ ౧౦౦-౦-౦ చుండా చేయుడెను. పిమ్మట మంగళ హస్తములతో సభ ముగిసెను. ఈనెలలో పాలికలకు అట్టి జ్ఞానము కలుగజేసి చుండా బహు శ్రమపడినవూలుచేసి యిది గొప్పగా నుత్సవము జరిపిన యాబడిసానియుపాధ్యాయులకు అనేక సంకరములు చేయుచున్నాడు. ఈ బడికి ఈ యుపాధ్యాయులకుల నిదివరకున్న సుమతీ పత్రిక వచ్చి నుండు బహు ఆశించుచున్నాడు.

IV
శ్రీ విద్యాభిమాని.

ప్రెసిడెంట్ ని విలేజీ ఆఫీసును. అందరికి మెక విజ్ఞాపన అయ్యా, కృష్ణాజిల్లా భీమవరం తాలూకా మోగల్లూరుపు కరణు అయ్యగారి తిరుపతిరాజుగారు పూర్వము గోపరాజు రావున్న ప్రధానిగారు కరణికులును నిలువపెట్టెలులనే పోషకారులుండి కరణి కరీములు తుల్యభుంతులను చేసిన యువకాము కాశ్యోతముగా నుండును. తలచినె ౧-కి ౧గో రూపాయలు జీతముగల తన స్వంత కరణికు సొరులకు నప్పగించి వై అభికారులను ఆక్రమించుచు విలేజీ ఆఫీసుకు జీతము వచ్చియునుటయే తన పరిగా నెంచుకొని ఆయాజిల్లాల కరణులయొక్క కోరికలను దేకాటము చేసినందున ఇంక జేతులదిరిననును పత్రికలవ్వారా మీ కందరికి తెలిసినవిషయమే కదా? గ్రామముననుకూడ తన తరపున విడదొడేటిపుగా వై అభికారులతో మనవిచేసికొనుటకు వీరినే యేర్పరుకొన్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈ మధ్య ముగ్ధా రిమన్యబోధనలను విలేజీ ఆఫీసులయొక్క పూర్వపు మామూలుల కిగ్గించు విషయమై ఆగోచనమునకి తెచ్చివెట్టున్నా అందుచుగాను కొంత సంఖ్యాపీ డిగుక ఆఫీసులను అడిగి నట్లును కనబడుచున్నది. కాన ఆ యాజిల్లాలవారు సంఖ్యలు లుగూడ జీతములు అభివృద్ధివిషయమైన్న యాహ్వానము నిలకబెట్టుట విషయమయిన్న కాక్ ఫెరెన్సులను పెట్టుకొని గవర్నమెంటువారికి తెలియజేయుకొన్నచో బాగుండుననిపత్రికల ద్వారా అందరికి తెల్లడిఅయినప్పటికిని ఒకజిల్లావారు కాక్ ఫెరెన్సు జరిపినట్లుగాని వారివారి అభిప్రాయములుగాని పత్రికల ద్వారా తెలియజేయిండులేదు. మనలో వికమత్యము లేకపో బట్టియే హింసెతిలలో నున్నాము. మనముతప్ప యాడిగ కాక్ ఫెరెన్సు, కైర కాక్ ఫెరెన్సు, తుత్రియ కాక్ ఫెరెన్సు, వైశ్య కాక్ ఫెరెన్సు మొదలగునూ అందరు సభలుజరుపుచున్నాను. గదా? మనకర్మ మేమి? సుప్రీవేసినచో మన మామూలును కూడా తగ్గియుచు రేమో నుని భయముకల మున్నది. ఇందుకు గాను పోషకారధునిలు లగునట్టి మోగల్లూరణము అయ్యగారి తిరుపతిరాజుగారు, మామూలుల తగ్గించుట న్యామము కాదనే మొదలగు సంఖ్యలతో అనేక జిల్లాల విలేజీఆఫీసులకు కొరకొనడ పిటిషనులు అయ్యవేయించుచున్నాడు. కాటలిన జిల్లాలవారు, వారిపేర ప్రాసీవో పంపెదమని వాదించుచు. ఇదివరకు అగ్రాం 9-15 సం॥ భీమవరం తాలూకా కరణుల సంఖ్యను వాడకూడ యాకరణు తిరుపతిరాజుగారు చేయుచున్న చని కరణుల సంఖ్యనునకు అక్షరములుగానున్న దు ఒప్పుకొను రిజల్యూషన్ ప్యాసుచేసియున్నాడు. ఇప్పుడె నను ప్రతిజిల్లావారును కాక్ ఫెరెన్సులను పెట్టుకొని సదరు సభలకు, కరణు తిరుపతిరాజుగారి నేరమనమని కోరుచు ఆయాసంఖ్యల తరపున వీరినే యేర్పరుకొని కార్య సాధ్యముకొఱు మెటనే పనిచేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

క్రొవ్విడి రామలింగంబ్రావు.

V

కృష్ణాజిల్లా అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు.

అయ్యా,

కృష్ణాజిల్లాలో నూళ్ల అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు గారు యస్. స్వామినాధయ్యగారు పనిచేసి రిటైర్ అయ్యిండున శ్రీ మహమ్మత్ హుసేన్ సాహెబు బహదూర్ గారు వియంప బడిరి. శ్రీ అయ్యగారి పరిపాలనయు వారియందు ఉపాధ్యాయులకుండుట్టి గౌరవము ఎల్లరికి తెలిసియే యున్నది. అదియు గాక నీవత్రి కాభియభిరున పలుమాలు ప్రమరింపబడియున్నది. శ్రీ అయ్యగారు ఉపకారమునుండి ఎట్లునునో వారి ఉద్యోగదశలో చరచించి యుండలేదని జగ్గయ్యపేట! వెనుక మామూలు అనునొక నిర్భాగ్యుడు పాతకాల ఏ గాటువిషయములో శ్రీ డైరెక్టరు గారికి ప్రసాదించేసి ఏ గాటు చేయించి ఉపాధ్యాయుల పలు కష్టముల పాల్పొలిపిన విషయము ఎల్లరికి విదితమే! అయ్యగారు రిటైరయినప్పటికి వారి పేరును నేటి వరకు తలచనివారు లేరని గట్టిగా చెప్పవచ్చును. ఇక అయ్యగారి తనవార కచ్చిన సాహెబుగారిని గూర్చి విచారించు. వీరు శ్రీ అయ్యగారికి పూర్వము అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగా పనిచేసినందుచేతను, ప్రజాసేవయును సంపాదించిరి వీరిని విడిచిపెట్టి అయ్యగారిని నియమించిరి. మరల సాహెబుగారు వచ్చుటచే ఉపాధ్యాయులెల్లరు ప్రతిరోజు నీకేవలకి నందనములు చేయుచున్నారట! నేను పలు మార్లు సాహెబుగారిని గూర్చి ఉపాధ్యాయులకుల వింటిని. అదియుగాక వీరిపరిపాలనను నేను స్వయముగ ఎంచుచును వీరుకచ్చినప్పటినుండి శ్రీ అయ్యగారు స్థానచేసినట్టి వెనుక మామూలును తీసి నేనుకలుగుచున్న యుచేసి తీసివేయించియు తొగడ అయ్యగారు చేసినఅన్యాయముల మరల యెఱించి అట్టివారలకు ఉపకారములచేసియు ఉపాధ్యాయుల మెప్పువడయు సుతులైన తెలుపుటకు సంకల్పించుచున్నాను. ఇట్టి దయార్ద్రహృదయులును, ప్రజాసేవ సాతులును, రాజభక్తులును, విద్యాభ్యాసవిధికుండులును, బలసమర్థులును శరీరం దువుండురని నమ్ముచున్నాను. వీరు జన్మించుచు మామూలములయినప్పటికికృతకములను మును హియవులను చేప్పవలసి ఉన్నది. వీరు కొద్దిరోజులలో పెద్దయన్ స్పెక్టరుగా వచ్చెదరని ఎల్లరకుకొనుచున్న పడుచు నావీర ఎక్స్ ప్రిమెన్ డరభాము చేసినప్పటి శ్రీ డైరెక్టరు గారు సిఫారసు చేయుము వీరికంపై కృత్యములు తొగడ ఒకటి రెండు పర్యామముల సర్కారులకును పొందినట్టి పెద్ద యన్ స్పెక్టరు గారికి సిఫారసుచేసి వీరికి రాకుండచేయుట బట్టిమాడ చాల అన్యాయము కావీరని చెప్పవలసి ఉన్నది. శ్రీ సాహెబుగారు సామర్థ్యములను వారి యోగ్యతలను వారు విద్యార్థి గాకుండినది లగాముతు నేటివరకు ప్రభుత్వమువారేమి, విద్యాభ్యాసారేమి యిచ్చిన అభిప్రాయముల సామితులతో వోకవరకు ఆ సాగింతులు కాచి తిని. అట్టి అభిప్రాయములను యుకోక యన్ స్పెక్టరు పొంది యుండునా యని దలచవలసిఉన్నది. సాహెబుగారికి వ్యాప్తినియ్యలేదను వారై ఉపాధ్యాయుల కర్తవ్యుల పడినప్పటి నుండి కలకరము సంప్రాప్తిపడినది. ప్రతివారకు విచారించుచు నేయున్నాను. మదిలిట్లుండు వారకాలల కార్యనిర్వాహములు, ఉపాధ్యాయుల కలసి శ్రీ గవర్నరు గారికి శ్రీ డైరెక్టరుగారికి సాహెబుగారిని కొంతకాలముకును వ్యాప్తినియ్యవలసినదిగా జేసుచు తలచి పంపింట్లు తెలియజేయిండు. కాబట్టి ఎటుచూచినను ప్రజలచే గౌరవింప బడుచున్నట్టియు, ప్రేమింపబడుచున్నట్టియు నింక బల సామర్థ్యముల గలిగింట్టి ఉద్యోగిని వెనెవన్ పుచ్చుకొనుచుని చెప్పటము, వీరికి పూర్వపు వారికి అగెగర్వడెల్ల రి సంవత్సరములు వ్యాప్తి యిచ్చుటయు జూడ పూర్తి అన్యాయము సాహెబుగారి విషయమున కావీరిని మరల గట్టిగా చెప్పవలసి యున్నది. ఈ జిల్లాలో విద్యాభివృద్ధివిషయము చేయవలసిన రెండు కలను. ఇట్టి ప్రజాసేవకును దయార్ద్ర హృదయులను లేనిదె ఎప్పుడును నెరవేరకు గవర్న మెంటువారికి నూతన స్థానులను గూర్చి ప్రాముఖ్య చాలమంది జంతురు. అట్టిది వీరియందు లేదని చెప్పకలెను ఏలన వీరు 1913-1914 సంవత్సరములో కర్నూలు జిల్లాలో 150 నూతనపాఠశాలలను ఏర్పాటు చేయించిన విషయమును గూర్చి యెఱిందిన తెలియ గలదు. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు దయచో నీ సంగతుల గమనించి మఱి రెండు సంవత్సరములపాటు సాహెబుగారిని మాజిలాయం యంచవలసినదిగా వేసుచున్నాను.

విద్యాభిమాని.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

మహారాష్ట్ర విజృంభణము:— విజ్ఞానచంద్రికా మం

కర్నూలు మండలసభలు.

రెండవ కర్నూలు మండలసభ.

ఈ సెల 23-24 తారీఖులలో సరిగ్గాలలో మోసర

సంఘసంస్కరణ సభ. — ఆరోజులలోనే రాజమహేం

రెండవసాంవత్సరీకోత్సవము. — అచ్చటి సీపిఐస్ ఆసో

వోణంగిపురము దుస్థితి, గంజాను జిల్లా. — పల్నాటిమిడి

ఫోర్టు నెంటుజూరి గెజెటు

హోస్పేట మ్యూనిసిపాలిటీ. — ఎన్నకొనబడు సభ్యుల

రెజనాడ మ్యూనిసిపాలిటీ. — దీని సరిహద్దులు మార్పు

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము. — డి. ఎస్. ఎస్. హం

అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టర్ ఆఫ్ స్కూల్స్, గుంటూరు. —

డిస్ట్రిక్టు మనసబు, కవిగిరి. — విశాఖపట్టణమున న్యాయ

శ్రీనివాసాచార్యులు. — ముగ్గురు వారాంతరాపు

వామ్రాజు లేఖనాధికారము. — మదరాసు ఎన్ట్రీటు

ఇశాం! ఇండియానుహిను. ఇశాం!

నల్లమందు చౌకగా అమ్మబడును

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్దర్శన మానముల నెరుంగ

పెద్ద చక్కని సీమ అద్దము 6 0 0

టూనికులకురాణి

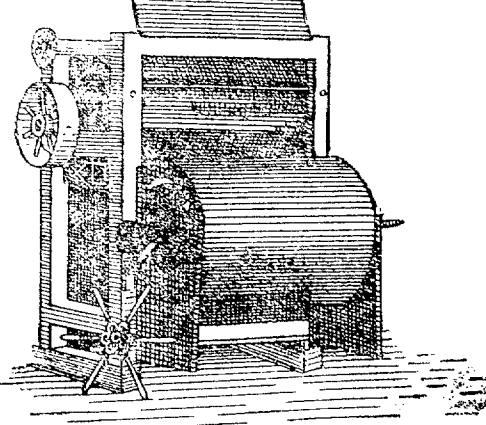
మద్రాసు న స్వము.

యక. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ.

రంగుల చిత్రపటము

వేరు శె న గ ల ను ఒ లు చు యం త్ర ము.

ఇవి ఇంజనీయరులు, యినుప

సామాను వర్తకులయిన

చిరునామా:— బీహెచ్ ఫౌండరీ లేక ఓక్సుకంపెనీ, నెం|| 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

వనోపధి సారసపరిల్లా

ఇది వేదానునందబుట్టు శత్రువుగడ్డలను మరియు నకల చర్మతోగనులను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పాతవాలువుపోట్లు, రోపట్లు, రక్తవికారము నలవగలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినికలిగించును. నాడెంతయు వులను పుష్టిగలిగించును. శత్రువు కుప్పిరితిడి వృద్ధి జేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుచును.

ఒక నీసామును వాడిన తోడనే శరీరము నొకవిధమైన మాన్యు నగుచున్నది. సీసా కల రూ 1-4-0.

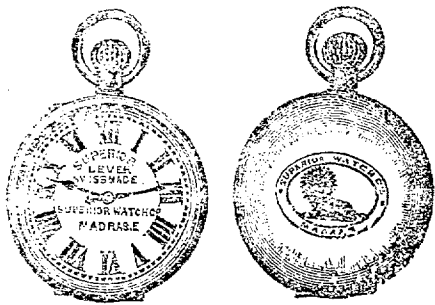
పుష్టుకుముందు:- ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుజేసి రోగమును కుదర్చును. భారతవంశునల్లి) తాగుటకు ముందు) నాగల్లి తైలము వైపుతకు మందు. ఈరెండుకని నెలరోజులకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

ప్రాప్తి:- డాక్టరు పి.డి. సావంత్, గజరాజునవాడి, నం. 2, బొంబాయి.

Proprietor Dr. P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay

సుపీరియరు లీవరు జ్యూవెలు (రిజిస్టరు) వాచ్

5 సం॥ గ్యారంటీగలది. చక్కనిగొలుసుతో (3-0-0) మూడురూపాయలు పోస్టేజి 0-4-0.

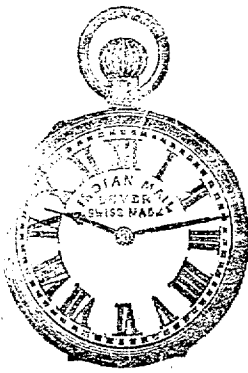
మొదట

చెనుక

మొదటివారు కెండెతడవలు సిద్ధపర్చుచుండి తక్కువ ఖర్చునై గడియారమును రిప్పించి యందఱకు తృప్తికరముగా కంపుచుండ నది యందఱతెలింగినదే. ఈ ఘోర యుద్ధనయమునకు, భవవ్యయప్రయాసలకు వెనుదీయక మునుపటికన్న మేలి మిగ నుండవలయునను తలంపుతో వైచిత్ర్యమున నుండుమాదిరి గడియారములను ఈ మూడవతూరి రిప్పించితిమి. దీనిచే మాకు జట్టుబడిఖర్చులు అధికముగ తగిలినను బీదసాదలును కొని యానం దింతురను నుద్దేశముతో నతేజులకే యిచ్చెదము. మునుపటి గడియారములతో ముగ్గురే మెంటు. ఇప్పుటిది గిల్లుముగ్గురే మెంటు. ఇటుల దానికి దీనికి భేదము విశేషముగ నుండును. దీనికి దానికి నుంచిమాచినయెడ భేదములు తెలియును. ఇందు మాకం నెదిపేరు ఎర్రనిసిరాతో రెయిమిద నుండును. సెంటిమెంట్ గుంటుతో మాపేరు గడియారము వెనుకముఖాన చెక్కబడియుండును. ఇదియే మాకు రిజిస్టర్డ్ ప్రేమమాదుర్లు. దీని పనికానితన చుర్రాచ్యము చక్రచక్రముల కెంపు లుబ్ధియుండును. డెప్టుప్రూఫ్ అను గ్లాసు డూముండును. దీనిచే గడియారమున దుమ్ము మొదలై నది చేరవు. వేయేల! ఒకటి రెప్పించిచూడుదు. ఈ గడియారము నుంచు వెట్టెమిద మాకం తెగపేరు గడియారముపేరు గిల్లు అక్షరములతో నుండును. వెట్టెమిద బోతల్లున గ్యారంటీ బ్రతనండును. చక్కనిగొలుసుతో నెల రు. 3-0-0 పోస్టేజి 4 అణాలు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు రిజిస్టరు గడియారము

5 సం॥ గ్యారంటీగలది. చక్కనిగొలుసుతో నెల రి రూపాయలు. పోస్టేజి 4 అణాలు.

ఇది మాకోసకై సిద్ధపర్చుచుండిన గాన నెవరికడనుండదు. బీదసాదలును గొనుటకు దీనియే చక్కవతల నందితిమి. వెలస్వల్పమైనను ఫలమధికమని యనుభవము తెలియును. దీనికి వెనుకముఖాన మా ప్రేమమాదుర్లు చెక్కబడియుండును. ఇది మాసాంతి గడియారములకు తప్ప చేసికొనడదు. కాన మాగడియారములను గొనువారు మాకును జూచి లీయవలెను. ఇది దృఢతరమైన సామానం చే జేయబడి, డెప్టుప్రూఫ్ అను గ్లాసు డూము కలిగియుండుటచే, చాలకాలము నెలవకే తృప్తికరముగ పుచ్చెదము. ముగ్గురే మెంటు, బాంబేదీనను, గుట్టుపుష్పారీచీనను కొన్ని గడియారములకలె ఆగదు. న యెనకాల మాకు చూపుచుండును. మే మూరకవర్ణించుటచే ఫలమేమి! ఒకగడియారమున దీని పరీక్షించిన సత్యానన్వయములు తెలియను. గడియారము వెట్టెవై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరుండును. వెట్టెలోపల గ్యారంటీబ్రత మిలికించియుండును.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (గ్లాసుడూముగలది) గొలుసుతో	3-0-0
ఈగడియారములను మావద్దదొరకును.	
ఇంగ్లీషు మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుడూములేదు) గొలుసుతో	2-8-0
రంగూన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుడూములేదు) గొలుసుతో	2-8-0

మాచిరునామా:- సుపీరియరు వాచి కంపెనీ, పోస్టాఫీసు నెం. 167, మదరాస్

మోటారు బండ్లు

మోటారు వైకిల్లు, కాన్సు, ప్రయాణికులకు సర్వీస్ కాన్సు, కావలసినవారు ఈ క్రింది అడ్రసుకు వ్రాయును.

ఈ కంపెనీవారు ఆంధ్రప్రదేశ్, విశేషకాలము నుండి మోటారు వక్రకముల ప్రసిద్ధిజేసి మహారాజులు, రాజులు, బాంక్ దారులచే అభిమానింపబడినారు. మీకు క్రొత్త కాన్సుగా, పాత కాన్సుగాని మంచిదిగాను తీసియివ్వగలరు. పాత గా కాన్సును నాశనమొనగడ. అమ్మివెయ్యగలరు. ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చుటకు ప్రేమ గలద. మోటారుబండ్లకు కావలసిన పైర్లు, బూరులు యితరసామానముల యావత్తును మీకు చాకగా అమ్మగలరు. మోటారుబండ్లు అడ్డికి యివ్వగలరు.

గాల్లెరీ అండ్ కో, ప్రాచ్య మదరాసు.

Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

ఉమ్మిడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

వరాపు వక్రకులు, మదరాసు ఈస్టు.

తండ్రి లిలాసము:- "ఉమ్మిడియార్"

ఇందుక్రింద కనుకరచిట్టెన్ని ఇతిరక్షునట్టి బర్మాసైబలకు తగుమైనటుల ఇరిలేషన్ కౌపుచున్న వైచిత్ర్యమున నైరా కమలములన్ని బేజ కాసులు అణాకాసులన్ని బంకారపు నగలున్న పైరెట్లగుల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును కావలసి వారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని భరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డర్లు కంపుడుచిని ప్రార్థించునున్నాము.

నూతన రోమసంహారి.

బేగంసాహిసోప్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన వేదానునందబుట్టు భాగమునయుండు రోమమును చెడుపుతక కుద్దముగా నుండును. చర్మము యొక్క స్వభావమైచునుకాంతిని పొందెట్లుక చేయు (సోప్) ఇది ఒకసోప్. యె రిజిస్టరు పై 131-0-0 వి.పి. ఖర్చు4అ. ఆర్. వి. పండిట్ అండ్ కంపెనీ, బందరుసిద్ది, మద్రాసు.

మదనకామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేహము, నిక్కాక, కుక్కనపువ్వు, అతిమూత్రము, నూరించి మిక్కిలిబలమును, ధాతుపుష్టిని, రక్తకృద్ధిని, యావన గుఖమును, సంతానప్రాప్తిని, నరములపలుత్వమును కలిగించు వక్రప్రసాదము. 2 డబ్బిలు చాలును. 20 కు॥ డబ్బి రు. 1-0-0.

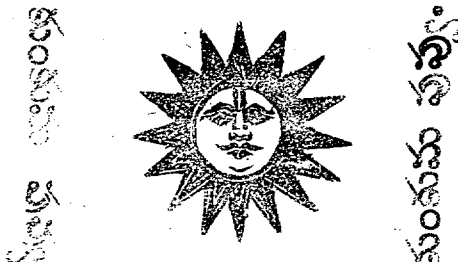
ఘన సారచంద్రి:- ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, (అంటు). శ్మగ్గరోగములను మూత్రపుండుట, తక్షణమే మాన్యు. 2 సీసా చాలును. సీసా రు 1-4-0 వి. పి. చార్జి చేరు. కాయ ర్వేద సమాజ్, పొందూరు. (గుంటూరు జిల్లా.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు. ఎం. ఏ. తెలిసులభము కథలు చెదివిట్లు చురుపుకొన వచ్చును బహుప్రచీనకాలమునుండి బోకములోని అన్ని నేతములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0. అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశమును లేదు. సిద్ధమయిన సంచిక:- పి. పి. గా పంపుచుము. వలయువాడు:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము, 145, కాలబద్ది, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వును మావద్ద దొరకును. కొనువారు మార్కెటును గమనింపుడు. కరస్పాంజెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-

ఎన్. నారాయణ అందు కంపెనీ.

21, మామిడిగిది, బొంబాయి.

చిత్రలేఖనము

అర్జునుడు - మత్స్యయంత్రము తెగవేయుట. చిత్రలేఖనం దనమాన పాండిత్యము సంపాదించి, ప్రఖ్యాతిగాంచిన, ఎ.ఎన్. రాజు గారిని యెగగనివారుండరు. వీరిచే వ్రాయబడిన వైచిత్ర్యము కలుసునంగల ప్రతిమలైతీవకళ కలిగి స్వభావసిద్ధముగా నున్నవి అందు శ్రీకృష్ణునిదాంధము, బలరాము సత్యాదరము, దుర్యోధనాదుల నిరాకాభిసయమును పుష్పవాహన ప్రయాణ, ద్రౌపది యాగంధము, బాహిష్కరణ, ఉత్సాహము, అర్జునుని బౌద్ధాగ్యము, ప్రేమకుల సుసద్దనమును, భావవృద్ధితో మాచి తీరకలయిన గాని చెప్పటకు సాధ్యము కాదు ఇట్లు శ్రీమత్ భారతాగ్రంథకర్త, కవిరాజు, శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారి బాహిష్కరణమున్నది. వైచిత్ర్యము కలుసునందే తీరుబడిన రోట్ గ్రాపుపటము వి. పి. ద్వారా కోరిగినవారికి పంపించబడును. పటము కొలత 12x10 అంగుళములు, పోస్టో, కొల. 8. రిజ్ట్ x 6 1/2 అంగుళములు అందును. ధన రూ. 1-0-0. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. అడ్రసు:- మేనేజరు, రామ్స్ న్నాడియో, రామగుంట్రి.